

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3060-5/2013-100

Datum: 21. 5. 2015

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Krašek kot predsednik senata ter dr. Aleš Kuhar in Franci Pušenjak kot člana senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-1) v povezavi s 37. členom ZPOmK-1, v postopku ugotavljanja kršitve 6. člena ZPOmK-1, ki ga je Agencija po uradni dolžnosti uvedla zoper podjetja:

- GH HOLDING storitvena družba d.d., Letališka cesta 27, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: GH HOLDING d.d.), ki ga zastopa predsednik upravnega odbora Blaž Miklavčič in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Vesna Cukrov o.p., d.o.o., Trdinova ulica 4, 1000 Ljubljana,
- TAMES podjetje za trgovino, inženiring in storitve d.o.o., Ormoška cesta 14, 2250 Ptuj (v nadaljevanju: TAMES d.o.o.), ki ga zastopa direktor Robert Šegula in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetnik Peter Peče, Trg Leona Štuklja 5, Maribor,
- BEGRAD D.D. gradbeništvo, trgovina, inženiring - v stečaju, Kočevarjeva ulica 4, 8000 Novo Mesto (v nadaljevanju: BEGRAD d.d.), ki ga zastopa stečajni upravitelj Štefan Veren,
- KOLEKTOR KOLING Inženiring, instalacije, proizvodnja d.o.o., Arkova ulica 43, 5280 Idrija (v nadaljevanju: KOLEKTOR KOLING d.o.o.), ki ga zastopa direktor Tine Vadnal in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Lukman o.p., d.o.o., Ameriška ulica 8, 1000 Ljubljana;
- SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE POMGRAD Murska Sobota d.d., Bakovska ulica 31, 9000 Murska Sobota (v nadaljevanju: SGP POMGRAD d.d.), ki ga zastopa predsednik uprave Igor Banič in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška pisarna Janežič & Jarkovič d.o.o., Tavčarjeva ulica 8, Ljubljana,

naslednjo

ODLOČBO

IN

SKLEP

1. Podjetja

- a. GH HOLDING d.d. (GH HOLDING storitvena družba d.d., Letališka cesta 27, 1000 Ljubljana), vsaj od 4. 6. 2013 do izdaje te odločbe,
- b. TAMES d.o.o. (TAMES podjetje za trgovino, inženiring in storitve d.o.o., Ormoška cesta 14, 2250 Ptuj), vsaj od 4. 6. 2013 do izdaje te odločbe,
- c. BEGRAD d.d. (BEGRAD D.D. gradbeništvo, trgovina, inženiring - v stečaju, Kočevarjeva ulica 4, 8000 Novo Mesto), vsaj od 11. 9. 2013 do izdaje te odločbe,

so se vsako v navedenem obdobju sporazumela in dogovorjeno oddala ponudbe v postopku oddaje javnega naročila »Izvedba GOI del ter dobava z vgradnjo splošne medicinske in nemedicinske opreme za urgentni center Univerzitetnega kliničnega centra Maribor v okviru projekta Mreža urgentnih centrov«, in sicer za sklop gradbenih, obrtniških in inštalacijskih (GOI) del, ter sodelovala pri izvajanju

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 - odl. US, 63/13 - ZS-K in 33/14.

predmeta javnega naročila, s čimer so posredno ali neposredno določala prodajno ceno v predmetnem postopku javnega naročila, kar predstavlja omejevalni sporazum, katerega cilj je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na ozemlju Republike Slovenije ter s tem kršitev 6. člena ZPOmK-1.

2. Podjetja, navedena v točki 1 izreka te odločbe, morajo, kolikor tega še niso storila, s kršitvijo nemudoma prenehati.
3. Postopek se v delu, ki se nanaša na podjetji
 - a. SGP POMGRAD d.d. (SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE POMGRAD Murska Sobota d.d., Bakovska ulica 31, 9000 Murska Sobota),
 - b. KOLEKTOR KOLING d.o.o. (KOLEKTOR KOLING Inženiring, instalacije, proizvodnja d.o.o., Arkova ulica 43, 5280 Idrija),ustavi.
4. O stroških postopka bo odločeno s posebnim sklepom.

Obrazložitev:

I. PODJETJA, ZOPER KATERA SE VODI POSTOPEK

1. Podjetje GH HOLDING d.d. je delniška družba, katere osnovna dejavnost je gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih stavb. Podjetje je bilo ustanovljeno 7. 3. 2007 ter vpisano v sodni register dne 9. 5. 2007. Ustanovitelji podjetja so bili podjetje KONSTRUKTOR VGR d.o.o., podjetje SGP KRAŠKI ZIDAR d.d. in podjetje SGP POMGRAD d.d., vsi z enakim deležem.² Dejavnost podjetja GH HOLDING d.d., kot navaja samo, je usmerjena v dejavnost izvedbenega inženiringa na področju zahtevnejših gradbenih in tehnoloških projektov čistilnih naprav, bioplinarn, železniške infrastrukture in visoko gradenjških objektov, pri čemer obvladuje celotne procese poteka projektov, od načrtovanja do končne izvedbe projektov, nadzora ter vzdrževanja opreme in sistemov.³
2. Iz letnega poročila podjetja GH HOLDING d.d. za leto 2013, javno objavljenega na spletnih straneh AJPes, je razvidno, da je imelo podjetje na dan 31. 12. 2013 štiri delničarje, ki so imeli naslednje deleže: podjetje KONSTRUKTOR VGR d.o.o. - v stečaju⁴ 33,30 % delež, podjetje MM TEH d.o.o. 32,70 % delež, podjetje SGP POMGRAD d.d. 17,00 % delež in podjetje KRAŠKI ZIDAR d.d. - v stečaju⁵ 17,00 % delež.⁶
3. Podjetje GH HOLDING d.d. od 21. 7. 2011 oziroma 28. 7. 2011 zastopa upravni odbor, ki ima tudi vlogo nadzornega organa⁷. Upravnemu odboru predseduje Miklavčič Blaž, ki podjetje GH HOLDING d.d. zastopa samostojno; člani odbora pa so Jernejc Gregor, Hrnavač Boštjan in Tušar Roland, vsak od njih podjetje GH HOLDING d.d. zastopa skupaj s predsednikom upravnega odbora.⁸
4. Podjetje TAMES d.o.o. je družba z omejeno odgovornostjo, katere osnovna dejavnost je inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav. Podjetje TAMES d.o.o. je bilo ustanovljeno dne 26. 12. 1989 in vpisano v sodni register dne 14. 2. 1990. Ustanovitelja podjetja sta Šegula Danica in Šegula Franc.⁹

² Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=376335>.

³ Vir <http://www.ajpes.si/JOLP/podjetje.asp?maticna=2274469000&leto=2013> ter http://www.gh-holding.si/sl/o_holdingu.

⁴ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=206785>.

⁵ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=124563>.

⁶ Vir <http://www.ajpes.si/JOLP/podjetje.asp?maticna=2274469000&leto=2013>.

⁷ Vir <http://www.ajpes.si/JOLP/podjetje.asp?maticna=2274469000&leto=2013>.

⁸ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=376335>.

⁹ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=142687>.

5. Iz rednega izpisa iz sodnega/poslovnega registra z dne 5. 5. 2015, dostopnega na spletnem portalu AJPES, je razvidno, da ima podjetje tri družbenike, in sicer podjetje TAMES d.o.o. s 54 % poslovnim deležem ter Šegula Danica s 26 % in Šegula Franc z 20 % poslovnim deležem. Direktor podjetja TAMES d.o.o. je Šegula Robert, in sicer od 4. 12. 2006 dalje, prokurista pa sta Šegula Danica in Šegula Mitja, vsak od njih podjetje TAMES d.o.o. zastopa samostojno.¹⁰
6. Podjetje **BEGRAD d.d.** je delniška družba, katere osnovna dejavnost je gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih stavb. Podjetje je bilo ustanovljeno dne 20. 4. 1989 ter istega dne vpisano v sodni register kot pogodbeni organizacija. Podjetje se je dne 26. 5. 1994, na podlagi soglasja Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo, preoblikovalo v delniško družbo ter bilo dne 3. 6. 1994 kot delniška družba vpisano v sodni register.¹¹ Podjetje BEGRAD d.d. se ukvarja izključno z gradbenim inženiringom, saj ne opravlja nobenih izvajalskih funkcij na trgu, ker to počnejo hčerinske družbe.¹²
7. Iz letnega poročila podjetja BEGRAD d.d. za leto 2013, javno objavljenega na spletnih straneh AJPES, je razvidno, da je imelo podjetje na dan 31. 12. 2013 naslednjo lastniško strukturo: 50,12 % delež podjetja Begrad - Invest d.o.o., 27,39 % delež podjetja SCT d.d. - v stečaju, 10,57 % delež podjetja Hidrotehnik d.d., 5,00 % delež podjetja Terme Krka in 6,91 % delež ostalih delničarjev.¹³
8. Iz zgodovinskega izpisa iz sodnega/poslovnega registra z dne 5. 5. 2015, dostopnega na spletnem portalu AJPES, je razvidno, da je funkcijo zastopnika podjetja v obdobju od 1. 10. 1996 do 23. 5. 2014 opravljal Panjan Franc, v obdobju od 24. 5. 2014 do 22. 8. 2014 Topič Bogdan, v obdobju od 22. 8. 2014 do 17. 9. 2014 pa Vesel Igor.¹⁴
9. S sklepom Okrožnega sodišča v Novem mestu št. St 4302/2014 z dne 17. 9. 2014 se je zoper podjetje BEGRAD d.d. začel stečajni postopek. Z dnem začetka stečajnega postopka podjetje BEGRAD d.d. zastopa stečajni upravitelj Veronika Štefan.¹⁵
10. Podjetje **KOLEKTOR KOLING d.o.o.** je družba z omejeno odgovornostjo, katere osnovna dejavnost je drugo inštaliranje pri gradnjah. Podjetje je bilo ustanovljeno dne 22. 9. 2003 in vpisano v sodni register dne 31. 12. 2003.¹⁶ Dejavnost podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o., kot navaja samo, je usmerjena na področje investicijskih storitev od ideje do izvedbe, na naslednjih področjih delovanja: gradbeni inženiring in arhitektura, elektro in strojne inštalacije, klimati in prezračevanje, energetika.¹⁷
11. Podjetje je del Koncerna KOLEKTOR, katerega krovna družba je KOLEKTOR GROUP Vodenje in upravljanje družb d.o.o., kar je razvidno iz letnega poročila podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o. za leto 2013, javno objavljenega na spletnih straneh AJPES.¹⁸
12. Iz rednega izpisa iz sodnega/poslovnega registra z dne 5. 5. 2015, dostopnega na spletnem portalu AJPES, je razvidno, da so družbeniki podjetja: podjetje KOLEKTOR GROUP Vodenje in upravljanje družb d.o.o. z 61,68 % poslovnim deležem, podjetje FMR Financiranje in upravljanje naložb d.d. z 22,86 % poslovnim deležem, podjetje KOLEKTOR SISTEH Sistemi in tehnologije d.o.o. s 6,79 % poslovnim deležem (podjetje je v koncernu KOLEKTOR)¹⁹ ter pet fizičnih oseb skupaj z 8,66 % poslovnim deležem. Direktor podjetja

¹⁰ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=142687>.

¹¹ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=123688>.

¹² Vir <http://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5062381000&leto=2013>.

¹³ Vir <http://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5062381000&leto=2013>.

¹⁴ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=123688>.

¹⁵ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=123688>.

¹⁶ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=310220>.

¹⁷ Vir <http://www.kolektor.si/podjetja-v-skupini/kolektor-koling>.

¹⁸ Vir <http://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=1888188000&leto=2013>.

¹⁹ Vir <http://www.kolektor.si/podjetja-v-skupini>.

KOLEKTOR KOLING d.o.o. je od dne 1. 1. 2012 dalje Vadnal Tine, ki podjetje zastopa samostojno.²⁰

13. Podjetje SGP POMGRAD d.d. je delniška družba, katere osnovna dejavnost je gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih stavb. Podjetje je bilo ustanovljeno dne 20. 2. 1991 ter istega dne vpisano v sodni register kot družba z omejeno odgovornostjo, ki se je dne 26. 11. 1996 na podlagi soglasja Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo preoblikovalo v delniško družbo ter bilo dne 20. 12. 1996 vpisano v sodni register kot delniška družba²¹.
14. Iz letnega poročila podjetja SGP POMGRAD d.d. za leto 2013, javno objavljenega na spletnih straneh AJPES, je razvidno, da je imelo podjetje na dan 31. 12. 2013 naslednjo lastniško strukturo in sicer 47,99 % lastniški delež podjetja Imo – Real d.o.o., 18,06 % lastniški delež podjetja SGP KRAŠKI ZIDAR d.d. – v stečaju, 15,15 % lastniški delež podjetja DVERI d.o.o., 8,10 % lastniški delež drugih pravnih oseb in 10,70 % lastniški delež fizičnih oseb.²² Iz letnega poročila podjetja SGP POMGRAD d.d. za leto 2013 je razvidno tudi, da je podjetje SGP POMGRAD d.d. matična družba skupine Pomgrad, v kateri je bilo na dan 31. 12. 2013 še enajst hčerinskih družb, v katerih ima prevladujoč lastniški delež oziroma preko njih (skupno) obvladuje druge hčerinske družbe.
15. Iz zgodovinskega izpisa iz sodnega/poslovnega registra z dne 5. 5. 2015, dostopnega na spletnem portalu AJPES, je razvidno, da podjetje SGP POMGRAD d.d. od 1. 3. 2015 dalje vodi uprava, katero sestavljajo: Banič Igor, kot predsednik uprave, ter Polanič Izток in Sapač Boris, kot člana uprave. V obdobju od 1. 5. 2014 do 28. 2. 2015 je funkcijo predsednika uprave opravljal Polanič Stane, ki je nasledil Ružič Tadeja, ta pa je funkcijo predsednika uprave opravljal v obdobju od 15. 11. 2011 do 30. 4. 2014. Funkcijo člana uprave sta v obdobju od 1. 10. 2010 do 28. 2. 2015 opravljala Sapač Boris in Banič Igor.²³

II. SPLOŠEN PREGLED GOSPODARSKE PANOGE, KI JE PREDMET POSTOPKA

16. Predmetni postopek zadeva sektor gradbeništva. Trg gradbene dejavnosti je raznolik trg, ki obsega izvajanje številnih gradbenih storitev. Posamezne gradbene storitve glede na različne dejavnike na strani ponudbe in povpraševanja medsebojno niso zamenljive, zato se trg gradbeništva lahko segmentira na več ožjih upoštevnihi proizvodnih oziroma storitvenih trgov. Trg gradbenih del se v osnovi deli na trg nizkih gradenj in trg visokih gradenj, možna pa je tudi njegova nadaljnja delitev, kakor tudi delitev po nekaterih drugih kriterijih. Trg visokih gradenj se nadalje deli na gradnjo stanovanjskih stavb in gradnjo nestanovanjskih stavb, pri čemer slednje zajema gradnjo poslovnih stavb, trgovskih stavb, gostinskih stavb, stavb za promet in izvajanje komunikacij, industrijskih stavb in skladišč, stavb splošnega družbenega pomena ipd. Med stavbe splošnega družbenega pomena sodijo stavbe za kulturo in razvedrilo, muzeji in knjižnice, stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo, stavbe za zdravstveno oskrbo in stavbe za šport. Glede na vir sredstev, iz katerih se gradnja financira, je mogoče ločevati med trgov gradbenih del, kjer je investitor javni sektor, in trgov gradbenih del, kjer je investitor zasebni sektor. Nadalje je možna tudi členitev trga glede na vrednost proizvoda oziroma storitve, saj lahko pri razvoju, gradnji in vzdrževanju zahtevnih objektov sodelujejo le tista gradbena podjetja, ki razpolagajo z ustreznimi tehničnimi, kadrovskimi in finančnimi viri.
17. Gradnja objekta zajema več gradbenih faz ter poleg gradbenih del vključuje tudi obrtniška in inštalacijska dela.

²⁰ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=310220>.

²¹ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=155327>.

²² Vir <http://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?malicna=5459001000&leto=2013>.

²³ Vir <http://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=155327>.

III. OPIS POSTOPKA

18. Ministrstvo za zdravje, Štefanova ulica 5, Ljubljana (v nadaljevanju: ministrstvo), je z dopisom²⁴ z dne 22. 10. 2013 seznanilo Agencijo z dejstvi, ki jih je zaznalo v okviru postopka oddaje javnega naročila »Izvedba GOI del ter dobava z vgradnjo splošne medicinske in nemedicinske opreme za urgentni center Univerzitetnega kliničnega centra Maribor v okviru projekta Mreža urgentnih centrov« (v nadaljevanju: javno naročilo za izgradnjo UC UKC MB), ter prosilo Agencijo, da primer obravnava v okviru svojih pristojnosti.
19. Agencija je s pozivi z dne 23. 10. 2013²⁵, 29. 10. 2013²⁶ ter 4. 11. 2013²⁷ ministrstvo pozvala, naj ji posreduje podatke in dokumente, ki se nanašajo na postopek oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, ter podatke in dokumente, ki se nanašajo na postopke oddaje javnih naročil za izgradnjo vseh preostalih urgentnih centrov v okviru vzpostavitve mreže urgentnih centrov v Republiki Sloveniji, za katere ministrstvo meni, da so relevantni za postopek, ki ga vodi Agencija. Ministrstvo je Agenciji posredovalo zahtevane podatke in dokumente dne 29. 10. 2013²⁸, 30. 10. 2013²⁹ in 4. 11. 2013³⁰.
20. Agencija je omenjene podatke preučila in ker je bila izkazana verjetnost, da so se podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., BEGRAD d.d., KOLEKTOR KOLING d.o.o. in SGP POMGRAD d.d. sporazumela o oblikovanju ponudb za javno naročilo za izgradnjo UC UKC MB, je dne 6. 11. 2013 izdala sklep³¹, s katerim je zoper ta podjetja uvedla postopek ugotavljanja kršitve 6. člena ZPOmK-1.
21. Agencija je dne 6. 11. 2013 izdala sklepe o preiskavi³² ter dne 7. 11. 2013 opravila preiskavo v prostorih podjetij GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., BEGRAD d.d. in KOLEKTOR KOLING d.o.o., dne 7. 11. 2013 in 11. 11. 2013 pa v podjetju SGP POMGRAD d.d. O poteku posamezne preiskave je Agencija sestavila poročilo o preiskavi, in sicer poročilo o preiskavi v prostorih podjetja GH HOLDING d.d.³³ je Agencija izdala dne 13. 11. 2013 in je bilo navedenemu podjetju vročeno dne 14. 11. 2013, poročilo o preiskavi v prostorih podjetja SGP POMGRAD d.d.³⁴ je Agencija izdala dne 14. 11. 2013 in je bilo navedenemu podjetju vročeno dne 18. 11. 2013, poročilo o preiskavi v prostorih TAMES d.o.o.³⁵ je Agencija izdala dne 13. 11. 2013 in je bilo navedenemu podjetju vročeno dne 14. 11. 2013, poročilo o preiskavi v prostorih podjetja BEGRAD d.d.³⁶ je Agencija izdala dne 13. 11. 2013 in je bilo navedenemu podjetju vročeno dne 14. 11. 2013 ter poročilo o preiskavi v prostorih podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o.³⁷ je Agencija izdala dne 13. 11. 2013 in je bilo navedenemu podjetju vročeno dne 14. 11. 2013. Agencija pripomb na poročila o preiskavi s strani zadevnih podjetij ni prejela.
22. Dne 8. 11. 2013 je Agencija na svoji spletni strani objavila izveček sklepa o uvedbi predmetnega postopka³⁸ in obenem pozvala vse osebe, da Agenciji pošljejo podatke, ki bi lahko bili pomembni za odločitev. Agencija v zvezi z navedeno objavo ni prejela nobenih informacij.

²⁴ Dokument št. 3060-5/2013-1.

²⁵ Dokument št. 3060-5/2013-2.

²⁶ Dokument št. 3060-5/2013-4.

²⁷ Dokument št. 3060-5/2013-6.

²⁸ Dokument št. 3060-5/2013-3.

²⁹ Dokument št. 3060-5/2013-5.

³⁰ Dokument št. 3060-5/2013-7.

³¹ Dokument št. 3060-5/2013-8.

³² Dokumenti št. 3060-5/2013-9, 3060-5/2013-10, 3060-5/2013-11, 3060-5/2013-12 in 3060-5/2013-13.

³³ Dokument št. 3060-5/2013-24.

³⁴ Dokument št. 3060-5/2013-26.

³⁵ Dokument št. 3060-5/2013-23.

³⁶ Dokument št. 3060-5/2013-22.

³⁷ Dokument št. 3060-5/2013-25.

³⁸ Vir http://www.varstvo-konkurence.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/ostali_dokumenti/arhiv_sklepov/sklep93/.

23. Dne 22. 11. 2013 je Agencija s strani podjetij TAMES d.o.o. in SGP POMGRAD d.d. prejela nezaupni različici dokumentov³⁹, pridobljenih v preiskavi.
24. Agencija je dne s sklepi⁴⁰ z dne 18. 4. 2014, naslovljenimi na podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., BEGRAD d.d., KOLEKTOR KOLING d.o.o. in SGP POMGRAD d.d., zahtevala pojasnila v zvezi z njihovim sodelovanjem v postopkih oddaje javnih naročil, ki jih je ministrstvo izvedlo v okviru projekta »Mreža urgentnih centrov«. Vsa navedena podjetja so zahtevane podatke Agenciji posredovala⁴¹ pravočasno.
25. Agencija je s pozivi z dne 28. 3. 2014⁴², 8. 5. 2014⁴³ in 29. 5. 2014⁴⁴ od ministrstva zahtevala dopolnitev že posredovanih podatkov, in sicer je ministrstvo pozvala, naj ji posreduje vse relevantne dokumente, nastale po datumu 30. 10. 2013, ki se nanašajo na izvedbo postopka oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, ter dodatno tudi dokumente, ki se nanašajo na izvedbo preostalih postopkov oddaje javnih naročil v okviru projekta vzpostavitve mreže urgentnih centrov v Republiki Sloveniji, oziroma pojasnilo, v kateri fazi se trenutno nahaja vsak od teh postopkov. Ministrstvo je zahtevane podatke Agenciji posredovalo⁴⁵ dne 2. 6. 2014.
26. Dne 23. 9. 2014 je Agencija izdala povzetek relevantnih dejstev⁴⁶ (v nadaljevanju: PRD), ki ga je vročila podjetjem GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., BEGRAD d.d., in KOLEKTOR KOLING d.o.o. Navedeni dokument stranki postopka SGP POMGRAD d.d. ni bil posredovan, saj se očitki v tem dokumentu niso nanašali na podjetje SGP POMGRAD d.d. v smislu, da je navedeno podjetje sodelovalo pri kršitvi.
27. V PRD je Agencija naslovnike PRD poučila, da se o njem lahko izjavijo v roku 45 dni od njegovega prejema ter da izjav, ki bodo prispele po navedenem roku, v skladu z določbo četrtega odstavka 36. člena ZPOMK-1 Agencija ni dolžna upoštevati. PRD je bil podjetjem GH HOLDING d.d., KOLEKTOR KOLING d.o.o. in TAMES d.o.o. vročen dne 24. 9. 2014, podjetju BEGRAD d.d. pa dne 29. 9. 2014, kar je razvidno iz podpisanih vročilnic v spisu.
28. Agencija je dne 9. 10. 2014⁴⁷ in 16. 10. 2014⁴⁸ s strani podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o. oziroma njegovega pooblaščenca prejela pisni zahtevi za vpogled v spis predmetne zadeve. Agencija je podjetju KOLEKTOR KOLING d.o.o. omogočila vpogled v spis dne 13. 10. 2014⁴⁹, 15. 10. 2014⁵⁰, 20. 10. 2014⁵¹ in 28. 10. 2014⁵², pri čemer so bile podjetju KOLEKTOR KOLING d.o.o. izročene kopije dokumentov, katere je njegov pooblaščenec zahteval med samimi vpogledi v spis predmetne zadeve.
29. Agencija je dne 13. 10. 2014 pozvala podjetje SGP POMGRAD d.d., naj za dokumente, ki jih je Agencija pridobila v predmetnem postopku od podjetja SGP POMGRAD d.d., predloži različico dokumentov, ki ne vsebujejo poslovnih skrivnosti oz. zaupnih podatkov (v nadaljevanju: nezaupna različica)⁵³. Dne 14. 10. 2014 je pooblaščenec podjetja SGP POMGRAD d.d. Agenciji po elektronski pošti sporočil, da navedeno podjetje ne bo posredovalo nezaupne različice dokumentov⁵⁴.
30. Agencija je dne 14. 10. 2014 pozvala podjetje GH HOLDING d.d., naj za dokumente, ki jih je Agencija pridobila v predmetnem postopku od podjetja GH HOLDING d.d., predloži

³⁹ Dokumenta št. 3060-5/2013-29 in 3060-5/2013-28.

⁴⁰ Dokumenti št. 3060-5/2013-36, 3060-5/2013-37, 3060-5/2013-38, 3060-5/2013-39 in 3060-5/2013-40.

⁴¹ Dokumenti št. 3060-5/2013-44, 3060-5/2013-45, 3060-5/2013-46, 3060-5/2013-47 in 3060-5/2013-50.

⁴² Dokument št. 3060-5/2013-35.

⁴³ Dokument št. 3060-5/2013-49.

⁴⁴ Dokument št. 3060-5/2013-51.

⁴⁵ Dokument št. 3060-5/2013-53.

⁴⁶ Dokument št. 3060-5/2013-56.

⁴⁷ Dokument št. 3060-5/2013-57.

⁴⁸ Dokument št. 3060-5/2013-69.

⁴⁹ Dokument št. 3060-5/2013-60.

⁵⁰ Dokument št. 3060-5/2013-66.

⁵¹ Dokument št. 3060-5/2013-71.

⁵² Dokument št. 3060-5/2013-76.

⁵³ Dokument št. 3060-5/2013-61.

⁵⁴ Dokument št. 3060-5/2013-62.

nezaupno različico teh dokumentov⁵⁵. Podjetje GH HOLDING d.d. je Agenciji po elektronski pošti posredovalo nezaupne različice dokumentov dne 16. 10. 2014.⁵⁶

31. Agencija je dne 14. 10. 2014 pozvala podjetje TAMES d.o.o., naj za dokumente, ki jih je Agencija pridobila v predmetnem postopku od podjetja TAMES d.o.o., predloži nezaupno različico teh dokumentov⁵⁷. Podjetje TAMES d.o.o. je še istega dne Agenciji po elektronski pošti posredovalo nezaupne različice dokumentov⁵⁸.
32. Dne 24. 10. 2014 je bil na sedežu Agencije sestanek s podjetjem GH HOLDING d.d., ki ga je Agencija sklicala zaradi priprave nezaupne različice dokumentov, ki jih je Agencija pridobila v preiskavi v podjetju GH HOLDING d.d., oziroma zaradi obravnave vloge podjetja KOLEKTOR KOLING d.d. za razkritje podatkov, ki jih je podjetje GH HOLDING d.d. označilo kot zaupne. O poteku sestanka je bil sestavljen zapisnik⁵⁹.
33. Podjetju GH HOLDING d.d. je bil dne 29. 10. 2014⁶⁰, 4. 11. 2014⁶¹ in 6. 11. 2014⁶² omogočen vpogled v spis, pri čemer so bile podjetju GH HOLDING d.d. izročene kopije dokumentov predmetnega spisa, katere je njegova pooblaščenka zahtevala med samimi vpogledi v spis predmetne zadeve.
34. Dne 30. 10. 2014 je Agencija ministrstvu⁶³ in podjetju KOLEKTOR KOLING d.o.o.⁶⁴ posredovala zahtevo za posredovanje nezaupne različice dokumentov, ki jih je Agencija pridobila v predmetnem postopku. Agencija je dne 30. 10. 2014⁶⁵ po elektronski pošti prejela izjavo s strani ministrstva, da se dokumenti, ki jih je Agencija pridobila s strani ministrstva, lahko razkrijejo v celoti; dne 3. 11. 2014⁶⁶ pa je Agencija s strani podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o. prejela nezaupno različico zahtevanega dokumenta.
35. Dne 5. 11. 2014⁶⁷ je Agencija s strani podjetja GH HOLDING d.d. prejela pisno vlogo, v kateri ta dodatno pojasnjuje, zakaj t.i. »Dokument št. 2« šteje za privilegirano komunikacijo.
36. Agencija je dne 10. 11. 2014 prejela izjavi o PRD podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o.⁶⁸ in podjetja GH HOLDING d.d.⁶⁹, dne 11. 11. 2014 pa je prejela izjavo o PRD podjetja TAMES d.o.o.⁷⁰
37. Agencija je dne 13. 11. 2014 prejela nezaupno različico izjave o PRD podjetja GH HOLDING d.d.⁷¹, dne 14. 11. 2014 pa je prejela nezaupni različici izjave o PRD podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o.⁷² in podjetja TAMES d.o.o.⁷³.

III.1. PRIVILEGIRANA KOMUNIKACIJA

38. Podjetje GH HOLDING d.d. je na sestanku na Agenciji dne 24. 10. 2014 zahtevalo, da se iz spisa izloči t.i. »Dokument 2«, tj. elektronsko sporočilo odvetnice [REDACTED], naslovljeno na [REDACTED], [REDACTED] in [REDACTED], zaposlene v podjetju GH HOLDING d.d., in ki se nanaša na vložitev zahtevka za revizijo s strani podjetja TAMES d.o.o. V zvezi

⁵⁵ Dokument št. 3060-5/2013-63.

⁵⁶ Dokument št. 3060-5/2013-68.

⁵⁷ Dokument št. 3060-5/2013-64.

⁵⁸ Dokument št. 3060-5/2013-65.

⁵⁹ Dokument št. 3060-5/2013-73.

⁶⁰ Dokument št. 3060-5/2013-81.

⁶¹ Dokument št. 3060-5/2013-86.

⁶² Dokument št. 3060-5/2013-89.

⁶³ Dokument št. 3060-5/2013-82.

⁶⁴ Dokument št. 3060-5/2013-83.

⁶⁵ Dokument št. 3060-5/2013-84.

⁶⁶ Dokument št. 3060-5/2013-85.

⁶⁷ Dokument št. 3060-5/2013-87.

⁶⁸ Dokument št. 3060-5/2013-90.

⁶⁹ Dokument št. 3060-5/2013-91.

⁷⁰ Dokument št. 3060-5/2013-92.

⁷¹ Dokument št. 3060-5/2013-93.

⁷² Dokument št. 3060-5/2013-94.

⁷³ Dokument št. 3060-5/2013-95.

s slednjim je pojasnilo, da gre za dokument, ki je v skladu z Zakonom o odvetništvu⁷⁴ (v nadaljevanju: ZOdv) zaupen, prav tako pa se šteje za privilegirano komunikacijo v skladu z 32. členom ZPOmK-1. Dodatno je navedlo, da določba 32. člena ZPOmK-1 ne določa roka, v katerem bi se stranka morala sklicevati na pravico do privilegirane komunikacije, ter da stranka v postopku ne more biti prekludirana zgolj zato, ker se ni nemudoma sklicevala na pravico, ki ji pripada v postopku. Enako je podjetje GH HOLDING d.d. navedlo na sestanku na Agenciji dne 29. 10. 2014, v pisni vlogi z dne 3. 11. 2014 ter v izjavi o PRD.

39. V skladu z 32. členom ZPOmK-1 so iz preiskave izključena pisma, obvestila ali drugi načini komunikacije med podjetjem, zoper katero se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom v obsegu, v katerem se nanašajo na ta postopek (t.i. privilegirana komunikacija). Ker se z varstvom privilegirane komunikacije zagotavlja polno uresničevanje pravice stranke do obrambe, glede vsebine ZPOmK-1 določa, da se mora nanašati na konkretni postopek. Podjetje torej ni upravičeno zahtevati varstva v zvezi z vsakim dopisom, vlogo, mnenjem odvetnika.⁷⁵
40. Določba 32. člena ZPOmK-1 je uvrščena v 3. podpoglavje »Preiskovalni postopek«, in sicer za določbami, ki urejajo opravljanje in oviranje preiskave, ter pred določbo, ki ureja poročilo o preiskavi. ZPOmK-1 resda eksplicitno ne določa roka, v katerem ima stranka možnost uveljavljati varstvo privilegirane komunikacije, vendar pa je iz določbe prvega odstavka 32. člena ZPOmK-1 jasno razvidno, da ima stranka možnost ta privilegij uveljavljati zgolj v okviru preiskave in ne kadarkoli do izdaje odločbe o ugotovitvi obstoja kršitve. Namen tega instituta je namreč, da se privilegirana komunikacija v preiskavi ne zaseže oziroma se v najkrajšem možnem času iz spisa izloči ter se na ta način pooblaščenim osebam Agencije onemogoči, da se podrobno seznani z vsebino tovrstne komunikacije in jo celo uporabi kot dokaz v postopku. Hitrost postopanja v zvezi s privilegirano komunikacijo je naložena tudi Upravnemu sodišču Republike Slovenije, ki mora v skladu z določbo tretjega odstavka 32. člena ZPOmK-1 o utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije odločiti v 15 dneh. Vse navedeno kaže na to, da mora biti o vprašanju privilegirane komunikacije odločeno v čim krajšem času in brez nepotrebnega zavlačevanja.
41. V obravnavani zadevi se je podjetje GH HOLDING d.d. na privilegirano komunikacijo prvič sklicevalo šele po izdaji PRD, in sicer na sestanku dne 24. 10. 2014, čeprav je bilo na to možnost opozorjeno že tekom izvajanja preiskave, tj. dne 7. 11. 2013, kar je razvidno iz Poročila o preiskavi (str. 2). Podjetje GH HOLDING d.d. se je imelo možnost sklicevati na privilegirano komunikacijo tako ob sami najdbi spornega dokumenta, kot tudi po zaključku preiskave, ko so mu predstavniki Agencije izročili en izvod kopij vseh pridobljenih dokumentov, ter navsezadnje tudi v 30-dnevnem roku za predložitev nezaupne različice pridobljenih dokumentov. Glede na navedeno Agencija meni, da je podjetje GH HOLDING d.d. varstvo privilegirane komunikacije uveljavljalo prepozno, zato Agencija nima podlage za postopanje v skladu z 32. členom ZPOmK-1.
42. Prav tako po mnenju Agencije ni mogoče najti podlage za izločitev spornega dokaza iz upravnega spisa v določbah ZOdv. Določbe navedenega zakona namreč odvetniku nalagajo, da mora varovati kot tajnost, kar mu je zaupala stranka, ter predstavljajo podlago za uvedbo disciplinskega postopka zoper odvetnika, ki takšno dolžnost prekrši. Po mnenju Agencije pa teh določb ni mogoče razlagati tako široko, da bi pomenile avtomatično prepoved uporabe vseh dokazov v upravnem postopku, ki se nanašajo na komunikacijo med odvetnikom in stranko. Takšne prepovedi ne vsebuje niti Zakon o splošnem upravnem postopku⁷⁶ (v nadaljevanju: ZUP).

III.2. ZAUPNI PODATKI IN NJIHOVO VARSTVO

43. Agencija na tem mestu zavrača zahteve podjetij, da štejejo določeni dokazi oziroma dokumenti, ki jih je Agencija pridobila in uporabila v predmetnem postopku, za poslovno

⁷⁴ Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US, 24/01, 54/08, 35/09 in 97/14.

⁷⁵ Grilc, Peter in ostali, Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence s komentarjem (ZPOmK-1), GV Založba, Ljubljana 2009, str. 348.

⁷⁶ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.

skrivnost oziroma zaupne podatke, v kolikor ni Agencija tega izrecno že storila med postopkom. Agencija mora namreč dokaze, ki jih uporabi v postopku (zlasti obremenjujoče dokaze), razkriti drugim strankam postopka, četudi podjetja zatrjujejo, da predstavljajo le-ti poslovno skrivnost. Če Agencija tega ne bi storila, bi s tem lahko kršila pravico strank, da se izjavijo o dejstvih in dokazih, na katere se opira odločba. Kršitev pravice do obrambe pa stranke lahko zatrjujejo zgolj v primeru, da Agencija vsebine teh dokumentov ne razkrije, pa na takšen dokaz opre odločbo in je takšen dokaz nujen za dokazovanje navedb strank.

44. Stranke predmetnega postopka so imele tekom postopka ves čas vpogled v t.i. nezaupne različice dokumentov. Agencija poudarja, da je stranke postopka večkrat pozvala, da označijo zaupne podatke in predložijo različico dokumentov, ki ne vsebuje poslovnih skrivnosti, kar je razvidno iz opisa postopka, vsebovanega v tej odločbi. Dokazno breme o obstoju poslovne skrivnosti namreč nosi podjetje, ki to zatrjuje (šesti odstavek 18. člena ZPOmK-1). Če se podjetja na zahteve Agencije niso odzvala, Agencija dokumentov, ki jih je pridobila tekom postopka, ni varovala kot zaupnih. Agencija tudi ni varovala zaupnih podatkov v dokumentih, če so stranke postopka zgolj pavšalno opredeljevale svoje vloge za zaupne, niso pa tega z ničemer utemeljile oziroma obrazložile. Podjetje mora namreč natančno opredeliti podatke, ki po njegovem mnenju pomenijo poslovno skrivnost, in predložiti dokaze, ki takšno zahtevo utemeljujejo. Pavšalna navedba, da gre za poslovne skrivnosti, ne zadošča. Agencija tudi ne sledi zahtevi za varovanje zaupnih podatkov podjetij, če gre za podatke, ki so znani širšemu krogu oseb, ali pa podatke, ki so izgubili svoj gospodarski pomen (npr. zaradi zastarelosti).⁷⁷ Prav tako kot poslovna skrivnost ne morejo biti opredeljeni podatki, ki so po zakonu javni, in podatki o kršitvi zakona ali dobrih poslovnih običajev. Agencija ponovno poudarja, da se mora zaradi uresničevanja pravice do obrambe in načela kontradiktornosti interes varstva občutljivih podatkov umakniti in je treba dokumente, ki sodijo med izjeme, razkriti, vselej ko se odločitev Agencije opira na te dokumente.

IV. OPIS RAVNANJ

45. Projekt »Mreža urgentnih centrov« predvideva vzpostavitev sodobnih in racionalno organiziranih urgentnih centrov v 10 regionalnih bolnišnicah v Republiki Sloveniji. Projekt deloma financira Evropski sklad za regionalni razvoj, in sicer v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Gospodarsko razvojna infrastruktura (prednostna usmeritev Mreža urgentnih centrov). Celotni projekt je s strani EU sofinanciran v višini 30 mio EUR, kar predstavlja 85 % predvidene vrednosti projekta, slovenska soudeležba pa je nekaj manj kot 5,3 mio EUR oziroma 15 % predvidene vrednosti projekta.⁷⁸ V ta projekt so vključeni sledeči urgentni centri: Brežice, Maribor, Izola, Celje, Murska Sobota, Trbovlje, Jesenice, Nova Gorica, Novo mesto in Slovenj Gradec. Ministrstvo je za vsakega od navedenih urgentnih centrov izvedlo postopek oddaje javnega naročila; katerega predmet je bila izvedba gradbenih, obrtniških in inštalacijskih (GOI) del ter dobava z vgradnjo splošne medicinske in nemedicinske opreme.
46. Med drugim je ministrstvo izvedlo postopek oddaje javnega naročila za izvedbo GOI del ter dobavo z vgradnjo splošne medicinske in nemedicinske opreme za urgentni center Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. Obvestilo o javnem naročilu je bilo objavljeno na Portalu javnih naročil dne 25. 4. 2013, pod št. objave JN4776/2013, ter v Uradnem listu Evropske Unije dne 26. 4. 2013, pod št. objave 2013/S 058-137721. Javno naročilo se je izvajalo po odprtem postopku in je bilo razdeljeno na 3 sklope:
- sklop 1: GOI dela,
 - sklop 2: splošna pohištvena oprema ter
 - sklop 3: splošna medicinska oprema.

⁷⁷ Grilc, Peter in ostali, Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence s komentarjem (ZPOmK-1), GV Založba, Ljubljana 2009, str. 250.

⁷⁸ Vir http://www.mz.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravstvena_ekonomika/centri_nujne_medicinske_pomoci/.

47. V okviru predmetnega javnega naročila so ponudniki lahko predložili ponudbo za vse sklope ali pa za posamezni sklop javnega naročila. Rok za oddajo ponudb je bil 6. 6. 2013 do 12. ure⁷⁹.
48. Tik pred potekom roka za oddajo ponudb, tj. dne 4. 6. 2013, sta podjetji BEGRAD d.d. in TAMES d.o.o. vložili zahtevek za revizijo. Podjetje BEGRAD d.d. je vložilo zahtevek za revizijo zoper vsebino razpisne dokumentacije v delu, ki se je nanašal na reference ponudnika in reference odgovornega vodje del, hkrati je podalo tudi predlog za izdajo sklepa o zadržanju postopka oddaje javnega naročila; podjetje TAMES d.o.o. pa je vložilo zahtevek za revizijo zoper vsebino razpisne dokumentacije v delu, ki se je nanašal na rok za oddajo ponudb.
49. Iz dokumentov⁸⁰, pridobljenih v preiskavi v podjetju GH HOLDING d.d., je razvidno, da je to podjetje razpolagalo z revizijskim zahtevkom podjetja TAMES d.o.o. še pred njegovo vložitvijo. Odvetnica [REDACTED] je namreč osnutek navedenega revizijskega zahtevka dne 4. 6. 2013 ob 12.03 preko elektronske pošte posredovala [REDACTED], [REDACTED] in [REDACTED], zaposlenim v podjetju GH HOLDING d.d., skupaj z navodili za njegovo vložitev, ga. [REDACTED] pa ga je popravila in dopolnila ter ga istega dne ob 13.56 preko elektronske pošte posredovala [REDACTED] in [REDACTED]. Iz dokumentov⁸¹, pridobljenih s strani ministrstva, je nadalje razvidno, da je bil revizijski zahtevek podjetja TAMES d.o.o. oblikovno in vsebinsko enak tistemu, ki je bil pridobljen v preiskavi v podjetju GH HOLDING d.d., ter je vseboval tudi vse popravke in dopolnitve, ki jih je vnesla ga. [REDACTED].
50. Ministrstvo je kljub vloženima zahtevkoma za revizijo izvedlo javno odpiranje ponudb. Iz zapisnika o odpiranju ponudb z oznako PE CNMP 02⁸² izhaja, da je odpiranje ponudb potekalo dne 6. 6. 2013, s pričetkom ob 13. uri. Ponudbo je oddalo osem ponudnikov, od katerih jih je pet oddalo ponudbo za en sklop, trije pa so oddali ponudbo za dva sklopa. Ministrstvo je tako prejelo 3 ponudbe za 1. sklop (GOI dela), 5 ponudb za 2. sklop (splošna pohištvena oprema) in 3 ponudbe za 3. sklop (splošna medicinska oprema).
51. Za 1. sklop (GOI dela) so ponudbo oddala naslednja podjetja: KOLEKTOR KOLING d.o.o. (ponudba oddana dne 6. 6. 2013 ob 11.07), GH HOLDING d.d. (ponudba oddana dne 6. 6. 2013 ob 11.43) in STRABAG d.o.o. (ponudba oddana dne 6. 6. 2013 ob 11.39). Ponudbene cene so znašale:
Ponudnik	Cena brez DDV	Cena z DDV
Kolektor Koling d.o.o.	8.722.029,74 EUR	10.466.435,69 EUR
GH Holding d.d.	14.746.586,53 EUR	17.695.903,84 EUR
Strabag d.o.o.	14.980.898,10 EUR	17.977.077,72 EUR
52. Nadalje je iz dokumentacije v spisu⁸³ razvidno, da je podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. kot podizvajalca navedlo podjetje IMP d.d., Dunajska cesta 7, 1000 Ljubljana; podjetje GH HOLDING d.d. je kot podizvajalca navedlo podjetje SGP POMGRAD d.d.; podjetje STRABAG d.o.o. pa je nastopalo samostojno.
53. Ministrstvo je s sklepom št. 4110-1/2013-31 z dne 17. 6. 2013 zavrnilo revizijski zahtevek podjetja BEGRAD d.d., s sklepom št. 4110-1/2013-32 z dne 17. 6. 2013 pa je zavrnilo revizijski zahtevek podjetja TAMES d.o.o. Nato je oba revizijska zahtevka, vključno z vso dokumentacijo o javnem naročilu št. JN4776/2013, posredovalo Državni revizijski komisiji.
54. Državna revizijska komisija je s sklepom št. 018-200/2013-3⁸⁴ z dne 20. 6. 2013 odločila o predlogu podjetja BEGRAD d.d. za zadržanje postopka oddaje javnega naročila, in sicer je

⁷⁹ Vir <http://www.enarocanje.si/?podrocje=pregledobjave&IzpObrazec=284161>.

⁸⁰ Dokument št. 3060-5/2013-27.

⁸¹ Dokument št. 3060-5/2013-5.

⁸² Dokument št. 3060-5/2013-3.

⁸³ Dokument št. 3060-5/2013-3.

⁸⁴ Vir <http://www.dkom.si/?Ing=slo&vie=cnt&gr1=odlDko&id=2013062407431171>.

ta predlog zavrnila; s sklepom št. 018-216/2013-3⁸⁵ z dne 19. 7. 2013 pa je združila obravnavanje revizijskih zahtevkov podjetij BEGRAD d.d. in TAMES d.o.o. v en postopek, obema revizijskima zahtevkoma ugodila ter razpisno dokumentacijo razveljavila v delu, kjer so bile navedene zahtevane reference, in v delu, kjer je bil določen rok za prejem ponudb.

55. Ministrstvo je zaradi odločitve Državne revizijske komisije, opisane v prejšnji točki, ustrezno spremenilo razpisno dokumentacijo in v okviru istega postopka oddaje javnega naročila objavilo nov rok za oddajo ponudb, in sicer 12. 9. 2013 do 12. ure. Obvestilo o novem roku za oddajo ponudb je bilo dne 2. 8. 2013 objavljeno na Portalu javnih naročil, pod št. objave JN9716/2013⁸⁶.
56. Novo odpiranje ponudb je potekalo dne 12. 9. 2013, s pričetkom ob 13. uri. Iz zapisnika o odpiranju ponudb z oznako PE CNMP 06⁸⁷ izhaja, da je ponudbo oddalo pet ponudnikov, pri čemer je ministrstvo za 1. sklop (GOI dela) prejelo 1 ponudbo, za 2. sklop (splošna pohištvena oprema) 4 ponudbe in za 3. sklop (splošna medicinska oprema) 2 ponudbi.
57. Ministrstvo je tokrat za 1. sklop (GOI dela) prejelo zgolj skupno ponudbo Konzorcija GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. (ponudba oddana 12. 9. 2013 ob 11.20). Ponudbena cena je znašala:

Ponudnik	Cena brez DDV	Cena z DDV
GH Holding d.d. in Tames d.o.o.	15.365.018,59 EUR	18.745.322,68 EUR

58. Iz ponudbe Konzorcija GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. z dne 12. 9. 2013⁸⁸ je razvidno, da sta podjetji kot podizvajalca navedli podjetji SGP POMGRAD d.d. in BEGRAD d.d. Nadalje je iz ponudbe razvidno, da naj bi podjetje GH HOLDING d.d. izvedlo vodenje projekta, gradbena dela, obrtniška dela, del elektro in strojnih instalacij ter kompletno koordinacijo; podjetje TAMES d.o.o. pa naj bi izvedlo del elektro in strojnih instalacij. Iz ponudbe nadalje izhaja, da naj bi podjetje SGP POMGRAD d.d. izvajalo naslednje: predelava, zemeljska dela, kanalizacija, odstranitvena dela, zunanja ureditev, krovsko-kleparska dela, ključavničarska dela, požarna vrata, notranja vrata, alu steklene stene in vrata, alu okna in senčila, lesena okna, mizarska dela, specialna okna in vrata, protipožarna oprema, kupole in razne zasteklitve, razpršilniki svetlobe, razna dela, razna dokumentacija in tehnične storitve, v vrednosti 2.405.047,95 EUR. Podjetje BEGRAD d.d. pa naj bi izvajalo naslednje: betonska dela, tesarska dela, zidarska dela, keramičarska dela, podi-tlaki, kamnoseška dela, plavajoči podi-estrihi, epoksi tlaki in premazi, spuščeni stropovi, suhomontažne stene, slikopleskarska dela, obešena fasada, v vrednosti 2.397.105,16 EUR. Iz dopisa ministrstva z dne 22. 10. 2013⁸⁹ izhaja, da naj bi podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. v ponudbi Konzorcija GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. nastopalo kot proizvajalec prezračevalne klimatske naprave.
59. V primerjavi s ponodbami, ki jih je ministrstvo prejelo dne 6. 6. 2013, je ponudbena cena Konzorcija GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. z dne 12. 9. 2013 za 4,02 % višja od prvotne ponudbene cene podjetja GH HOLDING d.d. ter celo za 2,5 % višja od ponudbene cene podjetja STRABAG d.o.o., ki je v prvotnem roku za oddajo ponudb oddalo najdražjo ponudbo.
60. Ministrstvo je z odločitvijo št. 4110-1/2012-102 z dne 20. 9. 2013 odločilo, da se javno naročilo za sklop 1 (GOI dela) ne odda. V zvezi s tem je pojasnilo, da prejeta ponudba Konzorcija GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. za sklop 1 presega ocenjeno vrednost javnega naročila, zaradi česar je navedena ponudba nesprejemljiva in posledično nepopolna.⁹⁰

⁸⁵ Vir <http://www.dkom.si/?lng=slo&vie=cnt&gr1=odlDko&ld=2013072509153542>.

⁸⁶ <http://www.enarocanje.si/?podrocje=pregledobjave&lzpObrazec=297191>.

⁸⁷ Dokument št. 3060-5/2013-3.

⁸⁸ Dokument št. 3060-5/2013-3.

⁸⁹ Dokument št. 3060-5/2013-1.

⁹⁰ Dokument št. 3060-5/2013-5.

61. Postopek oddaje javnega naročila za izvedbo GOI del za urgentni center UKC MB je ministrstvo nadaljevalo v postopku s pogajanj. Pogajanja s Konzorcijem GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. so se pričela dne 30. 10. 2013 ter se nadaljevala dne 4. 11. 2013 in 6. 11. 2013. Po ugoditvi revizijskemu zahtevku pa se je začel še dodatni krog pogajanj, in sicer dne 9. 12. 2013, z nadaljevanjem dne 11. 12. 2013 in zaključkom dne 18. 12. 2013.⁹¹

62. Rezultat pogajanj je bila nižja ponudbena cena, tako da je končna ponudbena cena znašala:

Ponudnik	Cena brez DDV	Cena z DDV
GH Holding d.d. in Tames d.o.o.	10.895.768,00 EUR	13.292.836,96 EUR

63. Končna ponudbena cena, ki jo je ministrstvo doseglo v postopku s pogajanj s Konzorcijem GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. je bila za 29,09 % nižja od ponudbene cene istega ponudnika z dne 12. 9. 2013.

64. Rezultati pogajanj so bili, poleg nižje ponudbene cene, še spremenjena oblika finančnega zavarovanja za odpravo napak v garancijski dobi (in sicer 3 % pogodbene vrednosti brez DDV v obliki bančne garancije oz. kavcijskega zavarovanja, razlika do 10 % pogodbene vrednosti z DDV pa v obliki menice), redefinicija etapnosti ter izvzem PID-ov, POV-ov, projektantskega nadzora, ŠPV-IPV, načrta selitve, požarnega reda in beleženja sprememb iz obsega del. Poleg navedenega se pogodba izvede po načelu »ključ v roke«.⁹²

65. Kot je razvidno iz Pogodbe št. C2711-13-990509 z dne 29. 1. 2014, sklenjene med ministrstvom kot naročnikom, Univerzitetnim kliničnim centrom Maribor kot uporabnikom ter Konzorcijem GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. kot izvajalcem, je Konzorcij kot podizvajalca nominiral zgolj podjetje BEGRAD d.d., ki naj bi izvajalo naslednje: betonska dela, tesarska dela, zidarska dela, keramičarska dela, podi-tlaki, kamnoseška dela, plavajoči podi-estrihi, epoksi tlaki in premazi, spuščeni stropovi, suhomontažne stene, slikopleskarska dela in obešena fasada, v višini 14,91 % vrednosti izvedenih del.⁹³ Podjetje SGP POMGRAD d.d. je od posla odstopilo, kar je pojasnilo s tem, da je Konzorcij GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. v postopku s pogajanj pristal na takšno znižanje ponudbene cene, na katero samo ni moglo pristati.⁹⁴

66. Odločitev o oddaji javnega naročila je ministrstvo sprejelo dne 20. 12. 2013. Pogodba o izvedbi GOI del za urgentni center UKC MB je bila sklenjena dne 29. 1. 2014.⁹⁵ Dne 28. 3. 2014 pa je bilo obvestilo o oddaji naročila objavljeno na Portalu javnih naročil, in sicer pod št. objave JN3666/2014⁹⁶.

V. PRESOJA RAVNANJ Z VIDIKA PRAVIL KONKURENCE

V.1. PRISTOJNOST AGENCIJE

67. V skladu z 12. členom ZPOmK-1 je Agencija organ, ki je pristojen za nadzor nad izvajanjem določb ZPOmK-1 ter 101. in 102. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU)⁹⁷.

68. Agencija je postopek zoper zadevna podjetja uvedla na podlagi izkazane verjetnosti kršitve 6. člena ZPOmK-1 in ne na podlagi kršitve členov PDEU. Ker pa se vsebina 6. člena ZPOmK-1 ne razlikuje od vsebine 101. člena PDEU, se Agencija v tej odločbi sklicuje tudi

⁹¹ Dokument št. 3060-5/2013-53.

⁹² Dokument št. 3060-5/2013-53.

⁹³ Dokument št. 3060-5/2013-53.

⁹⁴ Dokument št. 3060-5/2013-47.

⁹⁵ Dokument št. 3060-5/2013-53.

⁹⁶ <http://www.enarocanje.si/?podrocje=pregledobjave&lzpObrazec=337001>.

⁹⁷ UL C št. 326 z dne 26. 10. 2012.

na prakso Evropske komisije in evropskih sodišč⁹⁸. Morebitna odstopanja bodo posebej utemeljena.

V.2. POJEM PODJETJA

V.2.1. Splošno

69. ZPOmK-1 v 1. točki 3. člena opredeljuje pojem podjetje kot subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost.

V.2.2. Uporaba v konkretnem primeru

70. V predmetni zadevi Agencija ugotavlja, da so družbe GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., BEGRAD d.d., KOLEKTOR KOLING d.o.o. in SGP POMGRAD d.d. podjetja v smislu 6. člena ZPOmK-1. Podjetja GH HOLDING d.d., BEGRAD d.d. in SGP POMGRAD d.d. so skladno z Zakonom o gospodarskih družbah⁹⁹ (v nadaljevanju: ZGD-1) delniške družbe, podjetji TAMES d.o.o. in KOLEKTOR KOLING d.o.o. pa družbi z omejeno odgovornostjo. Poleg tega je iz pregleda dejavnosti navedenih podjetij (prim. tč. 1, 4, 6, 10 in 13 obrazložitve te odločbe) nedvomno razvidno, da opravljajo gospodarsko dejavnost na trgu.

V.3. PREPOVED OMEJEVALNIH SPORAZUMOV, SKLEPOV PODJETNIŠKIH ZDRUŽENJ IN USKLAJENIH RAVNANJ

V.3.1. Člen 6 ZPOmK-1

71. ZPOmK-1 v prvem odstavku 6. člena določa, da so prepovedani in nični sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja (v nadaljevanju tudi: sporazumi), katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije. Zlasti je prepovedano neposredno ali posredno določanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih poslovnih pogojev, omejevanje ali nadziranje proizvodnje ali prodaje, razdelitev trga ali vira nabave med udeleženci. Navedene prepovedi ZPOmK-1 določa zgolj primeroma in torej ne izključuje prepovedi drugih sporazumov, ki izpolnjujejo elemente generalne klavzule iz prvega odstavka citiranega člena.

V.3.2. Sporazum in/ali usklajeno ravnanje

72. V skladu z uveljavljeno sodno prakso pojma »sporazum« in »usklajeno ravnanje« v smislu 6. člena ZPOmK-1 (in 101. člena PDEU) zajemata oblike usklajevanja in sodelovanja med podjetji (»collusion«), ki so iste vrste in se razlikujejo le po intenzivnosti in izraznih oblikah.¹⁰⁰

73. Pojem sporazum je treba interpretirati zelo široko. Za sporazum gre v primeru, ko se podjetja oziroma stranke sporazumejo o skupnemu načrtu, ki omejuje ali lahko omejuje njihovo samostojno sprejemanje poslovnih odločitev, tako da določijo okvir njihovega vzajemnega ravnanja oziroma način, kako se vzdržati določenega ravnanja na trgu. V skladu z uveljavljeno sodno prakso velja, da za obstoj sporazuma v smislu 6. člena ZPOmK-1 zadostuje, da zadevna podjetja izrazijo skupno voljo, da bodo na trgu ravnala na

⁹⁸ Da je Agencija pri vodenju postopkov dolžna upoštevati evropsko zakonodajo in sodno prakso, je potrdilo tudi Upravno sodišče RS v sodbi z dne 10. aprila 2014 v zadevi Salus d.d. proti Agenciji, opr. št. I U 1800/2013-29, 42. točka obrazložitve.

⁹⁹ Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US in 82/13.

¹⁰⁰ Sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 131 in 132, in z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl. str. I-04529, točka 23.

določen način.¹⁰¹ Glede oblike izražanja te skupne volje zadošča, da je izjava izraz volje podjetij, da na trgu ravnajo v skladu z njo.¹⁰² Sporazum je lahko usten ali pisen, pri čemer se ne zahteva nobene obličnosti, niti pogodbenih kazni v primeru njegovega nespoštovanja. Ni pomembno, kako je volja strank sporazuma izražena, temveč zadostuje zavedanje strank sporazuma o doseženem soglasju, kar pa lahko izhaja iz določenega ravnanja strank.¹⁰³

74. Glede opredelitve pojma usklajenega ravnanja je v sodni praksi uveljavljeno, da gre pri takem ravnanju za obliko usklajevanja med podjetji, ki konkurenco, ki je povezana s tveganji, zavestno nadomesti z dejanskim sodelovanjem, brez da bi prišlo do sklenitve sporazuma (v pravem pomenu).¹⁰⁴ Čeprav 6. člen ZPOmK-1 razlikuje med pojmom »sporazumi« in »usklajena ravnanja«, je njegov namen prepovedati usklajevanje med podjetji, s katerim se konkurenco, ki je povezana s tveganji, zavestno nadomesti z dejanskim sodelovanjem, brez da bi prišlo do sklenitve sporazuma.¹⁰⁵ Torej lahko ravnanje podjetij predstavlja usklajeno ravnanje v smislu določbe 6. člena ZPOmK-1 tudi v primeru, ko stranke niso izrecno pristale k skupnemu načrtu, ki določa način njihovega ravnanja na trgu, ampak zavestno vzpostavijo oziroma se poslužijo sredstev, ki olajšajo usklajevanje njihovega ravnanja na trgu.¹⁰⁶

75. 6. člen ZPOmK-1 prepoveduje vsakršen neposreden ali posreden stik med gospodarskimi subjekti, ki bi bodisi vplival na ravnanje dejanskega ali potencialnega konkurenta na trgu bodisi bi takemu konkurentu razkril ravnanje na trgu, za katero se je podjetje odločilo ali ki ga namerava upoštevati, kadar je cilj ali učinek teh stikov omejiti konkurenco.¹⁰⁷ Že samo dejstvo, da podjetje konkurentom sporoči podatke z namenom priprave protikonkurenčnega sporazuma, zadostuje za dokaz obstoja usklajenega ravnanja v smislu 6. člena ZPOmK-1.¹⁰⁸ Pojem usklajenega ravnanja sicer dejansko predpostavlja obstoj vzajemnih stikov, vendar je ta pogoj izpolnjen, če konkurent namene ali prihodnje ravnanje na trgu razkrije konkurentu na njegovo željo ali če ta vsaj sprejme tako razkritje.¹⁰⁹ Tako v skladu s sodno prakso že samo dejstvo, da je določeno podjetje prejelo informacije o konkurentu, ki jih neodvisen gospodarski subjekt sicer hrani kot poslovno skrivnost, zadostuje za dokaz obstoja namena omejevanja konkurence.¹¹⁰ Takšna razkritja se lahko pojavijo na primer prek stikov s pošto, elektronsko pošto, telefonskimi klici, sestanki itd. Pri tem je nepomembno, ali samo eno podjetje enostransko obvesti svoje konkurente o svojem nameravanem tržnem obnašanju, ali pa vsa sodelujoča podjetja obveščajo druga drugo o zadevnih posvetovanjih in namerah. Kadar eno samo podjetje razkrije konkurentom strateške informacije o svoji prihodnji trgovinski politiki, to zmanjša strateško negotovost glede prihodnjih operacij na trgu za vse konkurente ter poveča tveganje za omejitve

¹⁰¹ Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točka 256, z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij N.V. in drugi proti Komisiji, T-305/94 idr. (zadeva PVC II), Recueil, str. II-931, točka 715, in z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB Holdings in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točka 199.

¹⁰² Sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG proti Komisiji, T-56/02, ZOdl., str. II-03495, točka 60.

¹⁰³ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB Holdings in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točke od 199 do 207.

¹⁰⁴ Sodbe Sodišča z dne 16. decembra 1975 v združenih zadevah Suiker Unie in drugi proti Komisiji, 40/73 idr., Recueil, str. 1663, točka 26, z dne 27. septembra 1988 v združenih zadevah Ahlström Osakeyhtiö in drugi proti Komisiji, C-89/85 idr., Recueil, str. I-1307, točka 63, z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 115, z dne 8. julija 1999 v zadevi Hüls AG proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-04287, točka 158, in z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl., stran I-04529, točka 26.

¹⁰⁵ Sodba Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, 48/69, Recueil, str. 619, točka 64.

¹⁰⁶ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točke od 255 do 261.

¹⁰⁷ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Enichem Anic proti Komisiji, T-6/89, Recueil, str. II-1623, točki 198 in 199, in Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 116 in 117.

¹⁰⁸ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 1995 v zadevi Tréfilunion proti Komisiji, T-148/89, Recueil, str. II-1063, točka 82, in z dne 8. julija 2008 v zadevi BPB proti Komisiji, T-53/03, ZOdl., str. II-1333, točka 178.

¹⁰⁹ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. marca 2000 v združenih zadevah Clémenteries CBR in drugi proti Komisiji, T-25/95 idr., ZOdl. 2000, str. II-00491, točka 1849.

¹¹⁰ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 12. julija 2001 v zadevi Tate & Lyle proti Komisiji, T-202/98, Recueil, str. II-2035, točka 66.

konkurence in tajnega dogovarjanja. Na primer, že samo navzočnost na sestanku, na katerem podjetje razkrije konkurentom svoje načrte v zvezi s cenami, je verjetno zajeta v 6. členu ZPOmK-1, tudi če ni izrecnega sporazuma, da se dvignejo cene. Kadar podjetje prejme od konkurenta strateške podatke (naj bo to na sestanku, po pošti ali elektronsko), se domneva, da je sprejelo informacije in ustrezno prilagodilo svoje ravnanje na trgu, razen če se odzove z jasno izjavo, da ne želi prejemati takih podatkov.¹¹¹ Iz sodbe v zadevi T-Mobile Netherlands (C-8/08)¹¹² je razvidno stališče Sodišča, da glede na strukturo trga ni izključeno, da lahko zgolj en stik načeloma zadošča, da zadevna podjetja uskladijo svoje ravnanje na trgu in tako dosežejo dejansko sodelovanje, ki nadomešča konkurenco in tveganja, ki jih ta prinaša. Pogostost, intervale in način, kako konkurenti navezujejo stik drug z drugim za usklajitev svojega ravnanja na trgu, je treba presojati ob upoštevanju tako namena usklajevanja kot tudi okoliščin, povezanih s trgov. Če namreč zadevna podjetja izvajajo omejevalni sporazum, ki vključuje kompleksno usklajevanje glede številnih vidikov njihovega ravnanja na trgu, bodo potrebovala redne stike v daljšem obdobju. Če pa je usklajevanje natančno določeno in je namenjeno poenotenju ravnanja na trgu glede zgolj enega vidika konkurence, bo lahko samo en stik zadoščal za uresničenje protikonkurenčnega cilja, ki mu sledijo zadevna podjetja. V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je od števila sestankov med zadevnimi podjetji pomembnejše dejstvo, ali so stik ali stiki podjetjem omogočili, da informacije, ki so jih izmenjala s konkurenti, upoštevajo pri odločanju, kako bodo ravnala na zadevnem trgu, ter da zavestno nadomestijo tveganja konkurence z medsebojnim dejanskim sodelovanjem. Če so ta podjetja ostala dejavna na tem trgu, je na njih breme, da predložijo dokaz, da to usklajevanje ni vplivalo na njihovo ravnanje na trgu.

76. Zgoraj navedeni evropski sodni praksi sledi tudi Vrhovno sodišče RS, ki je zavzelo stališče, da so elementi usklajenega ravnanja (i) oblika dejanskega stika med strankami, kjer pride do izmenjave informacij, (ii) konsenz oziroma usklajena volja med podjetji, da bodo sodelovala, namesto da bi si konkurirala, ter (iii) konsenzu sledi ravnanje na trgu, med njima pa je razmerje vzroka in posledice. V nadaljevanju se je Vrhovno sodišče RS tudi opredelilo, da je v določenih okoliščinah lahko usklajeno ravnanje ugotovljeno že na podlagi ravnanja podjetij na trgu (vzporednega obnašanja) in torej stika med udeleženci, kjer naj bi prišlo do izmenjave informacij, ni treba posebej dokazovati. To velja zlasti v primerih, ko je usklajeno ravnanje edina verjetna razlaga takega vzporednega obnašanja.¹¹³ Tudi iz sodne prakse EU izhaja, da je vzporednost takega ravnanja mogoče šteti kot dokaz o usklajenem ravnanju, če je usklajeno ravnanje edina verjetna razlaga.¹¹⁴
77. Agencija mora predložiti dokaze, s katerimi lahko pravno zadostno dokaže obstoj dejstev in okoliščin, ki pomenijo kršitev prvega odstavka 6. člena ZPOmK-1. Agencija se mora sklicevati na natančne in dosledne dokaze, da bi dokazala obstoj kršitve in da bi utemeljila trdno prepričanje, da gre pri zatrjevanih kršitvah za omejevanje konkurence v smislu prvega odstavka 6. člena ZPOmK-1. Vendar ni nujno, da vsak dokaz, ki ga predloži Agencija, izpolnjuje ta merila glede vsakega znaka kršitve. Dovolj je, da je sklenjen krog indicov, na katerega se sklicuje Agencija, gledana na splošno, izpolnjuje to zahtevo. Indici se ne smejo presojati ločeno, ampak kot celota. Po drugi strani pa izvršitev dogovorjenega oziroma dosega cilja sporazuma kot dokaz ni nujna predpostavka za ugotovitev kršitve.
78. Ker so prepovedi sodelovanja pri protikonkurenčnih ravnanjih in sporazumih ter sankcije, ki lahko doletijo kršitelje, znane, je običajno, da so dejavnosti v okviru teh ravnanj in sporazumov tajne, da so sestanki tajni in da je dokumentacije o tem čim manj. Tudi če Agencija najde dokazila, ki jasno dokazujejo nedovoljeno navezovanje stikov med gospodarskimi subjekti, kot so poročila s sestankov, so ta običajno le nepopolna in

¹¹¹ Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Uradni list Evropske unije C 11, 14. 1. 2011), str. 14, točka 62. in navedena sodna praksa.

¹¹² Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMA, C-8/08, ZDol., str. I-04529, točke od 59 do 62.

¹¹³ Sodba Vrhovnega sodišča RS z dne 30. junija 2009 v zadevi Elektro Maribor proti RS, opr. št. U 9/2008, točki 12. in 13. in navedena sodna praksa. Enako oziroma podobno tudi sodbe istega sodišča z istega dne v zadevah: Elektro Primorska (opr. št. U 6/2008, točki 11. in 12.), Elektro Ljubljana (opr. št. U 5/2008, točki 14. in 15.), Elektro Celje (opr. št. U 4/2008, točki 11. in 12.) in Elektro Gorenjska (opr. št. U 2/2008, točki 10. in 11.).

¹¹⁴ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2008 v zadevi T-53/03 BPB plc proti Komisiji, Recuell, str. II-01333, točka 143 in navedena sodna praksa.

nepovezana, tako da je treba do podrobnosti pogosto priti s sklepanjem. Večinoma je treba o obstoju ravnanja ali protikonkurenčnega sporazuma sklepati iz več naključij in indecev, ki lahko, če se obravnavajo skupaj in če ni drugih skladnih pojasnil, pomenijo dokaz o kršitvi pravil konkurence. Ob upoštevanju splošno znane prepovedi protikonkurenčnih sporazumov od Agencije ni mogoče zahtevati, naj predloži listine, ki izrecno dokazujejo stike med zadevnimi gospodarskimi subjekti. Nepopolne in skromne dokaze, s katerimi naj bi razpolagala Agencija, bi bilo treba v vsakem primeru dopolniti z ugotovitvami, ki bi omogočale rekonstrukcijo upoštevanih okoliščin.

V.3.2.1. Oblike omejevalnih sporazumov

79. ZPOmK-1 v 6. členu med drugim izrecno določa kot omejevalne tiste sporazume ali usklajena ravnanja, s katerimi se:

- neposredno ali posredno določa nakupne ali prodajne cene ali druge poslovne pogoje,
- omejuje ali nadzira proizvodnjo ali prodajo,
- razdeli trg ali vire nabave med udeleženci.

80. Pogoji poslovanja na trgu pomenijo kakršenkoli dejavnik, ki vpliva na položaj podjetja na trgu in je tudi neposredno namenjen urejanju tržnega položaja enega ali več podjetij. Cena je bistven pogoj poslovanja na trgu in predstavlja ključni element konkurence, katere oblikovanje je v določeni meri odvisno od objektivnih dejavnikov, kot so: obseg ponudbe in povpraševanja, davčna politika, politika in stroški zaposlovanja, pogoji za opravljanje dejavnosti ipd., ter predvsem subjektivnih dejavnikov, kot so: notranja organiziranost, prilagodljivost, inovativnost, kvaliteta storitev, reference ipd. Kalkulacija cene je tako v izključni domeni posameznega subjekta na trgu, ki poleg dejanskih stroškov ustrezno ovrednoti tudi zgoraj naštetе dejavnike. Pri določanju cene so ravnanja podjetij usmerjena v zmanjšanje oziroma popolno izključitev negotovosti glede cenovne politike podjetij, ki so sicer konkurenti, in v maksimiranje cene, ki jo lahko posamezno podjetje oziroma vsa podjetja dosežejo. Določanje cen ima za cilj omejevanje konkurence v skladu s 6. členom ZPOmK-1. Podjetja namreč tekmujejo med seboj predvsem s ceno in z dogovorom o ceni se izključi negotovost o poslovanju konkurenta ter si podjetja tako zagotovijo ohranitev tržnega deleža in ohranitev oziroma povečanje njihovega dobička, ki ga v primeru, da bi morala tekmovali s ceno, ne bi dosegla.

81. Omejevanje ali nadziranje proizvodnje ali prodaje ter razdelitev trga onemogočajo, da bi si podjetja med seboj konkurirala glede tržnega deleža ter v daljšem časovnem obdobju povzroča postopno zviševanje cene na trgu. Omejevanje ali nadziranje proizvodnje ali prodaje ima za cilj omejevanje konkurence v skladu s 6. členom ZPOmK-1.

82. Delitev trga in določanje cen se lahko odražata prek **prikrojevanja ponudb v postopkih oddaje javnih naročil**. Postopki oddaje javnih naročil so namenjeni zagotavljanju ali celo vzpostavljanju konkurence, zaradi česar je bistvena značilnost omenjenih postopkov ta, da ponudniki pripravijo in predložijo svoje ponudbe samostojno in neodvisno drug od drugega. Ponudbe, ki so predložene na podlagi poprejšnjega usklajevanja oziroma dogovarjanja med ponudniki, zmanjšajo negotovost glede izida postopka oddaje javnih naročil, zaradi česar imajo znaten vpliv na konkurenco. Iz sodne prakse prav tako sledi, da ima prikrojevanje ponudb v postopkih oddaje javnih naročil za cilj omejevanje konkurence.¹¹⁵ Prikrojevanje ponudb namreč zmanjšuje število konkurenčnih ponudb, ki bi bile sicer predložene v zvezi s posameznim javnim naročilom, preprečuje drugim, ki bi želeli predložiti konkurenčno ponudbo, da bi to storili, ter daje naročniku zmoten vtis o naravi oziroma strukturi konkurence na trgu, kar vodi do tega, da so lahko tudi bodoči postopki javnega naročanja podobno izkrivljeni.

83. Prikrojevanje ponudb v postopkih oddaje javnih naročil ima več oblik, ki imajo eno skupno značilnost, in sicer dogovor med ponudniki o tem, čigava ponudba bo zmagovita:

- oženje ponudb – dogovor med ponudniki o tem, da ne predložijo ponudbe ali o umiku že predložene ponudbe;

¹¹⁵ Sodba Sodišča z dne 16. decembra 1975 v združenih zadevah Suiker Unie in drugi proti Komisiji, 40/73 Idr., Recueil, str. 1663, točke 559 in nasl.

- navidezne ponudbe – dogovor med ponudniki, da bodo predložili ponudbe, ki so bodisi previsoke, da bi jih naročnik sprejel bodisi vsebujejo določene pogoje, na katere naročnik ne bi pristal;
- kroženje ponudb – dogovor med ponudniki, da v skladu z določenim ključem razdelijo javna naročila med seboj in se pri postopkih oddaje javnih naročil izmenjujejo pri tem, kateri bo dal najugodnejšo ponudbo in na ta način pridobil javno naročilo;
- delitev trga – dogovor med ponudniki o tem, da si ne bodo konkurirali pri določenih kupcih, na določenih geografskih območjih ali pri določenih javnih naročilih.

V.3.2.2. Uporaba v konkretnem primeru

84. Iz dejstev in dokazov, navedenih in analiziranih v poglavju III. Dejansko stanje, izhaja, da so podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o. in BEGRAD d.d. na podlagi sporazuma prirojeno oddala ponudbo v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, in sicer za sklop 1 (GOI dela). Navedeno je razvidno predvsem iz samega sosledja dogodkov v postopku oddaje javnega naročila, kar bo podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju.
85. Ministrstvo je do poteka prvotnega roka za predložitev ponudb, tj. do dne 6. 6. 2013, za sklop 1 (GOI dela) prejelo 3 ponudbe, in sicer so ponudbo oddala podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o., GH HOLDING d.d. in STRABAG d.o.o. Podjetje TAMES d.o.o. v prvotnem roku za oddajo ponudb ni oddalo ponudbe, niti ni sodelovalo kot podizvajalec, je pa 2 dni pred rokom za predložitev ponudb vložilo zahtevek za revizijo zoper vsebino razpisne dokumentacije v delu, ki se je nanašal na rok za sprejem ponudb. Kot je razvidno iz 49. točke obrazložitve, je podjetje TAMES d.o.o. revizijski zahtevek vložilo v sodelovanju s podjetjem GH HOLDING d.d. oziroma po njegovem naročilu. Podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. sta s predmetnim zahtevkom za revizijo skušali doseči predvsem razveljavitev postopka oddaje javnega naročila oziroma posameznih določb razpisne dokumentacije ter se seznaniti s potencialno konkurenco, kar jima je naposled tudi uspelo.
86. Zahtevek za revizijo je vložilo tudi podjetje BEGRAD d.d., in sicer zoper vsebino razpisne dokumentacije v delu, ki se je nanašal na reference ponudnika in reference odgovornega vodje del.
87. Ker je ministrstvo, kljub vloženima zahtevkoma za revizijo, dne 6. 6. 2013 izvedlo javno odpranje prejetih ponudb (vključno s tistimi, ki so se nanašale zgolj na sklop 1) in ker je Državna revizijska komisija o vloženih zahtevkih podjetij BEGRAD d.d. in TAMES d.o.o. odločila z istim sklepom, se je Konzorcij GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. na ta način seznanil s ponudniki, ki so bili zainteresirani za oddajo ponudbe, ter z vsebino njihovih ponudb.
88. V novem roku za predložitev ponudb, tj. do 12. 9. 2013, je naročnik za sklop 1 prejel zgolj 1 ponudbo, v kateri so na tak ali drugačen način nastopale vse stranke tega postopka, in sicer podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. kot ponudnika/partnerja, podjetji SGP POMGRAD d.d. in BEGRAD d.d. kot njuna podizvajalca za izvedbo gradbenih del, podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. pa je bilo v ponudbi navedeno kot proizvajalec oziroma dobavitelj prezračevalnih klimatskih naprav, ki jih ponuja Konzorcij. Slednja ponudba je bila za 618.432,06 EUR oziroma 4,02 % višja od prvotne ponudbe podjetja GH HOLDING d.d. (prej 14.746.586,53 EUR brez DDV, nato 15.365.018,59 EUR brez DDV).
89. Podjetje BEGRAD d.d. je v prvotnem roku za oddajo ponudbe očitno imelo interes za oddajo samostojne ponudbe, zlasti glede na to, da je vložilo revizijski zahtevek, s katerim je celo uspelo. V odgovoru na zahtevo za posredovanje podatkov je namreč podjetje BEGRAD d.d. pojasnilo, da se je sprva okvirno dogovarjalo s podjetjema Klima Ptuj d.o.o. in Elkom s Hrvaške glede oddaje skupne ponudbe, saj samo ni bilo sposobno oddati ponudbe, vendar do dogovora o skupnem nastopu ni prišlo, zato je bila tudi vložena revizija. Upošteva se navedeni odgovor podjetja BEGRAD d.d. ter dejstvo, da je bilo njegovemu revizijskemu zahtevku ugodeno, je mogoče sklepati, da je bilo podjetje BEGRAD d.d. v novem roku za oddajo ponudbe sposobno sodelovati kot ponudnik. Kljub

temu pa se za to možnost ni odločilo, temveč je nastopilo v vlogi podizvajalca v okviru skupne ponudbe Konzorcija GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. Navedeno po oceni Agencije kaže na obstoj dogovora med podjetjem BEGRAD d.d. ter Konzorcijem GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o., s katerim se je podjetje BEGRAD d.d. odpovedalo oddaji samostojne ponudbe, Konzorcij GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. pa ga je v zameno v ponudbo vključil kot podizvajalca za izvedbo gradbenih del.

V.3.2.3. Izjave strank o PRD in opredelitve Agencije do navedb strank

90. Agencija je v postopku vpogledala in preučila vse listinske dokaze, ki sta jih v izjavah na PRD predlagali in predložili podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. Agencija je kot nepotreben zavrnila zgolj dokazni predlog podjetja GH HOLDING d.d. z vpogledom v spisovno dokumentacijo vseh postopkov oddaje javnih naročil, veznih na projekt »Mreža urgentnih centrov«, ki se nahaja pri ministrstvu, saj dejstvo, da se podjetje BEGRAD d.d. na nobenega od teh postopkov oddaje javnih naročil ni prijavilo samo, niti ni sporno.
91. Agencija uvodoma poudarja, da vztraja pri svojih ugotovitvah v predmetnem postopku in zavrača navedbe strank v postopku kot neutemeljene, če ni izrecno v tej odločbi drugače navedeno. Dejansko stanje je namreč v predmetnem postopku v celoti pravilno in popolno ugotovljeno ter na tako ugotovljeno dejansko stanje tudi pravilno uporabljeno materialno pravo. V tej odločbi se Agencija opredeljuje do bistvenih navedb strank postopka in dokazov, ki so jih te predlagale v izjavah o PRD; do tistih navedb in dokazov, ki za predmetni postopek niso relevantni, se Agencija ne opredeljuje.

Glede oddaje skupne ponudbe v postopkih javnega naročanja (splošno):

92. Podjetje GH HOLDING d.d. v izjavi o PRD uvodoma navaja, da je skupno nastopanje pri oddaji ponudbe v postopku javnega naročanja že po ustaljeni praksi sprejeto kot dopustno in v celoti sprejemljivo, ter se pri tem sklicuje na 44. člen Zakona o javnem naročanju¹¹⁶ (v nadaljevanju: ZJN-2), na Smernice Evropske komisije o uporabi 101. člena PDEU za sporazume o horizontalnem sodelovanju, na odločbo Evropske komisije št. IV/32.437/8, z dne 24. 10. 1988 v zadevi Eurotunnel ter na prakso Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v zadevah opr. št. G 22/2012, opr. št. G 13/2012 (12. točka sodbe) in opr. št. G 12/2012 (13. točka sodbe). Nadalje navaja, da je različno oblikovanje konzorcijev ponudnikov oziroma nastopov ponudnikov s podizvajalci zgolj posledica zahtevnosti priprav ponudb na način, da bi te ustrezale vedno strožjim razpisnim pogojem naročnikov in hkrati zahtevam bank, ki zahtevajo za izdajo bančnih garancij visoko zavarovanje vrednosti (depozite) za celotno obdobje trajanja garancij. Primer zahtevnega javnega naročila naj bi bilo tudi javno naročilo za izgradnjo UC UKC MB, saj je bilo zaradi strogih finančnih, tehničnih in kadrovskih pogojev nemogoče podati popolne ponudbo brez oblikovanja konzorcija ali sodelovanja podizvajalcev.
93. Agencija pritrjuje navedbam podjetja GH HOLDING d.d., da je v postopkih oddaje javnih naročil zaradi strogih zahtev naročnikov pogosto potrebno povezovanje ponudnikov med seboj ter da zakonodaja s področja javnega naročanja dopušča predložitev skupnih ponudb in ponudb s podizvajalci, vendar pa Agencija na tem mestu poudarja, da morajo biti tovrstne ponudbe skladne tudi s konkurenčnopravno zakonodajo. Dogovor o skupni ponudbi med konkurenti namreč predstavlja sporazum o horizontalnem sodelovanju. Sporazumi o horizontalnem sodelovanju med konkurenti, ki zaradi objektivnih dejavnikov ne morejo samostojno izvesti projekta ali dejavnosti, ki jih obsega sodelovanje, na primer zaradi omejenih tehničnih zmogljivosti pogodbenih strank, resda običajno ne povzročijo omejevalnih učinkov na konkurenco v smislu člena 101(1), vendar pa navedeno ne velja, če bi stranke projekt lahko izvedle z manj strogimi omejitvami (prim. Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju, točka 30).

¹¹⁶ Uradni list RS, št. 12/13 – uradno prečiščeno besedilo, 19/14 in 90/14 – ZDU-11.

Glede objave postopka oddaje javnega naročila na Portalu javnih naročil ter v Uradnem listu Evropske unije:

94. Podjetje GH HOLDING d.d. v izjavi o PRD navaja, da so bili vsi postopki oddaje javnih naročil v okviru projekta »Mreža urgentnih centrov«, vključujoč postopek oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, objavljeni tako na Portalu javnih naročil, kot tudi v Uradnem listu Evropske unije. Iz tega sledi dejstvo, da so bili s predmetnim postopkom oddaje javnega naročila seznanjeni tako vsi domači, kot tudi tuji ponudniki. Trg ponudnikov, ki so bili seznanjeni z vsemi informacijami o postopku oddaje javnega naročila, je bil dovolj širok, kar tudi pomeni, da nihče od ponudnikov nikakor ni mogel vedeti, koliko in kateri ponudniki bodo v predmetnem postopku oddaje javnega naročila sploh kandidirali. V zvezi z navedenim kot dokaz predlaga vpogled v izpise objav posameznih postopkov oddaje javnih naročil na Portalu javnih naročil (izjava o PRD str. 13 – 15).

95. Agencija pritrjuje podjetju GH HOLDING d.d., da javna objava postopka oddaje javnega naročila onemogoča sklepanje o tem, kateri vsi subjekti na trgu bodo oddali ponudbo, vendar pa navedeno še ne pomeni, da zaradi tega ne prihaja do nedovoljenih sporazumov med potencialnimi ponudniki. Ravno pri kompleksnejših postopkih oddaje javnih naročil, kot je obravnavani, kjer je število ponudnikov, ki so sposobni oddati popolno ponudbo in kasneje tudi izvesti predmet javnega naročila, zelo omejeno, zainteresirani ponudniki lažje ocenijo, kdo so njihovi potencialni konkurenti, in posledično tudi lažje in učinkoviteje sklepajo nedovoljene sporazume. V obravnavanem postopku oddaje javnega naročila je to še toliko bolj veljalo za drugi krog oddaje ponudb, saj so na podlagi ponudb, predloženih v prvem krogu, ponudniki lažje predvidevali, kdo so njihovi potencialni konkurenti.

Glede vloženega zahtevka za revizijo:

96. V zvezi z očitkom Agencije, da je podjetje TAMES d.o.o. revizijski zahtevek vložilo v sodelovanju s podjetjem GH HOLDING d.d. oziroma po njegovem naročilu, sta obe navedeni podjetji v izjavi o PRD pojasnili, da sta (tudi) v prvotnem roku za oddajo ponudb nameravali oddati skupno ponudbo. Obe podjetji sta navedli, da sta dne 6. 5. 2013 sklenili Pogodbo o skupni izvedbi naročila, s katero je bil kot vodilni partner imenovano podjetje GH HOLDING d.d., istega dne pa sta podali tudi pooblastilo Odvetniški družbi [redacted], v katerem sta se dogovorili, da odvetniška družba zastopa oba partnerja skupaj (in lahko tudi vsakega od partnerjev posebej), komunikacija s pooblaščenecem pa poteka preko vodilnega partnerja, to je podjetja GH HOLDING d.d. V zvezi z navedenim sta kot dokaz predlagali vpogled v Pogodbo o skupni izvedbi javnega naročila z dne 6. 5. 2013, podjetje GH HOLDING d.d. pa je dodatno predlagalo vpogled v Pooblastilo Odvetniški družbi [redacted] ter Zapisnik Agencije z dne 24. 10. 2014.

97. Podjetje TAMES d.o.o. je v izjavi na PRD dodatno pojasnilo, da zahtevek za revizijo ni vložilo po navodilu podjetja GH HOLDING d.d., ampak je bila to njegova lastna odločitev. Razlog za vložitev zahtevka za revizijo je bil v tem, da je bila razpisna dokumentacija predmetnega javnega naročila izjemno zahtevna in se je neprestano spreminjala, zato podjetje TAMES d.o.o. ni uspelo do roka za izdajo ponudbe izdelati ponudbe za elektro in strojne instalacije, za katero bi ocenjevalo, da je primerna. Podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. sta še poudarili, da je bil zahtevek za revizijo podjetja TAMES d.o.o. utemeljen, saj mu je Državna revizijska komisija ugodila. V zvezi s slednjim sta predlagali vpogled v odločitev Državne revizijske komisije št. 018-216/2013-3 z dne 19. 7. 2013.

98. Kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, v obravnavani zadevi ni problematično, da sta podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. v prvem krogu nameravali oddati skupno ponudbo; prav tako ne bi bila problematična sama vložitev zahtevka za revizijo, v kolikor bi razlog, zaradi katerega je bil zahtevek za revizijo vложен, konkretnemu ponudniku dejansko onemogočal oddajo popolne ponudbe. V predmetni zadevi pa po mnenju Agencije slednja situacija ni bila podana. Upošteva se dejstvo, da sta podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. v prvem krogu nameravali oddati skupno ponudbo, bi bilo namreč logično pričakovati, da bi prekratek rok za oddajo ponudbe predstavljal tudi oviro za predložitev ponudbe s strani podjetja GH HOLDING d.d. V obravnavani zadevi pa je podjetje GH HOLDING d.d., ravno nasprotno, v prvotnem roku oddalo samostojno ponudbo, kar potrjuje zaključke

Agencije, da sta podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. skušali s predmetnim zahtevkom za revizijo doseči predvsem razveljavitev postopka oddaje javnega naročila oziroma posameznih določb razpisne dokumentacije ter se seznaniti s potencialno konkurenco, podredno pa sta si z oddajo ponudbe pridržali možnost v postopku javnega naročila nastopati kot ponudnik, če z zahtevkom za revizijo ne bi bili uspešni. Navedenega po mnenju Agencije ne spremeni niti dejstvo, da je Državna revizijska komisija revizijskemu zahtevku podjetja TAMES d.o.o. ugodila.

99. Agencija na tem mestu še dodaja, da podjetje TAMES d.o.o. z vložitvijo zahtevka za revizijo ni izgubilo možnosti sodelovati pri dejanski izvedbi predmeta javnega naročila, saj bi ga v primeru neuspeha z revizijo podjetje GH HOLDING d.d. lahko naknadno nominiralo kot podizvajalca. Sicer bi bila dodatna nominacija vezana na soglasje naročnika, kot v Izjavi o PRD pravilno opozarja podjetje GH HOLDING d.d., vendar pa ni mogoče pričakovati, da bi naročnik izdajo takšnega soglasja zavrnil, ne da bi za to obstajali določeni objektivni razlogi.
100. Podjetje GH HOLDING d.d. je sicer v Izjavi o PRD dodatno pojasnilo, da je kljub odstopu podjetja TAMES d.o.o. oddalo ponudbo v prvotnem roku za oddajo ponudbe, tj. 6. 6. 2013, iz razloga, ker je že imelo pridobljeno bančno garancijo za resnost ponudbe, vendar pa ta argument Agencije ne prepriča. Nelogično je namreč, da bi podjetje, ki je, kot navaja samo, [REDACTED], oddalo ponudbo v postopku oddaje javnega naročila in tej ponudbi priložilo bančno garancijo za resnost ponudbe v vrednosti 350.000,00 EUR, če bi že vnaprej vedelo, da njegova ponudba ne bi mogla biti označena kot popolna. S takšnim ravnanjem si namreč podjetje zmanjša višino svojega garancijskega potenciala v višini predmetne bančne garancije in za čas veljavnosti le-te ter si na ta način posledično lahko tudi omeji svoje možnosti sodelovati pri drugih potencialnih projektih. Nasprotno pa do takšne situacije ne pride, če podjetje bančno garancijo banki vrne v razknjižbo.
101. V povezavi s predhodnim argumentom je podjetje GH HOLDING d.d. še dodalo, da njegova ponudba, upoštevajoč določila ZJN-2, ne bi mogla biti ocenjena kot popolna oziroma na njeni podlagi podjetje GH HOLDING d.d. tudi ne bi moglo izvesti del, saj iz ponudbe ni izhajal izvajalec elektro in strojno-inštalacijskih del. V zvezi s slednjim je kot dokaz predlagalo vpogled v razpisno dokumentacijo predmetnega postopka oddaje javnega naročila in v njegovo ponudbo z dne 6. 6. 2013.
102. Tudi navedba, da prvotna ponudba podjetja GH HOLDING d.d. ne bi mogla biti ocenjena kot popolna, Agencije ne prepriča, niti tega dejstva ne potrjujejo predlagani dokazi. Podjetje GH HOLDING d.d. namreč (nepravilno) enači vprašanje popolnosti ponudbe, ki se presoja v fazi ocenjevanja ponudb, z vprašanjem dejanske sposobnosti izvesti dela, ki so predmet javnega naročila, kar pa se običajno pokaže šele v fazi izvajanja pogodbe. Če predložena ponudba izpolnjuje vse zahtevane pogoje, ki so bili navedeni v razpisni dokumentaciji, naročnik nima podlage, da bi takšno ponudbo izločil kot nepopolno. Z drugimi besedami to pomeni, da če v ponudbi ni naveden (pod)izvajalec elektro in strojno-inštalacijskih del, se domneva, da bo ta dela opravil ponudnik sam. V obravnavani zadevi je namreč vsak ponudnik s podpisom izjave o sprejemu pogojev razpisne dokumentacije (Obrazec D 05) med drugim izjavil, da je »skrbno proučil posebnosti razpisne dokumentacije ter da je v celoti usposobljen za tovrstna naročila in v celoti razume, kaj je predmet javnega naročila, da razpolaga z ustreznimi strokovno usposobljeno in potrebno delovno silo, materiali in strojno opremo ter da ga doslej prevzete obveznosti iz drugih pogodbenih odnosov ne bodo ovirale pri kvalitetni in pravočasni izvedbi predmetnega javnega naročila«. S podpisom tovrstne izjave so torej ponudniki jamčili, da so sposobni izvesti dela, ki so bila predmet javnega naročila. Če bi se tekom izvajanja pogodbe izkazalo, da predmet pogodbe ni izveden v skladu s pogodbo, zahtevami razpisne dokumentacije ali specifikacijami, pa bi imel naročnik možnost unovčiti bančno garancijo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti.
103. Glede na vse navedeno Agencija zaključuje, da je podjetje GH HOLDING d.d. oddalo ponudbo z namenom resno sodelovati v postopku oddaje javnega naročila, seveda ob predpostavki, da podjetje TAMES d.o.o. z zahtevkom za revizijo ne bi bilo uspešno, ter je računalo na to, da bo v primeru, da bi bilo izbrano kot najugodnejše, pridobilo soglasje

naročnika za naknadno nominacijo podizvajalca za izvedbo elektro in strojno-inštalacijskih del.

Glede sposobnosti oddati samostojno ponudbo

104. Podjetje GH HOLDING d.d. v izjavi o PRD pojasnjuje, da je imelo konec leta 2013 18 zaposlenih ter da ima izrazito inženirsko kadrovsko strukturo. Zaradi navedenega v postopku javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB samo ni bilo sposobno izvesti gradbenih in elektro-inštalacijskih del, niti ne samostojno zagotoviti klimatov. Upoštevajoč navedeno, je zaradi izvedbe elektro in strojnih inštalacij tako že za oddajo prve ponudbe dne 6. 6. 2013, kot tudi za oddajo ponudbe dne 12. 9. 2013, sklenilo Pogodbo o skupnem nastopu s podjetjem TAMES d.o.o. Za izvedbo gradbenih del pa je sklenilo Dogovore o poslovnem sodelovanju s podjetjema SGP POMGRAD d.d. in BEGRAD d.d. Prav tako samo ne proizvaja klimatov in ker je pri obeh ponudbah bilo glede na zahtevo razpisne dokumentacije potrebno predložiti katalog dobaviteljev klimatov, je pri oddaji prve ponudbe kot dobavitelja predvidelo podjetje HIDRIA d.d., pri oddaji druge ponudbe pa podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. V zvezi s slednjim je predlagalo vpogled v Dogovor o poslovnem sodelovanju s podjetjem SGP POMGRAD d.d. z dne 11. 9. 2013, Dogovor o poslovnem sodelovanju s podjetjem BEGRAD d.d. 11. 9. 2013, Pogodbo o skupnem nastopu s podjetjem TAMES d.o.o. z dne 11. 9. 2013, Seznam zaposlenih v podjetju GH HOLDING d.d. na dan 6. 6. 2013 in 12. 9. 2013, ter Letna poročila za leto 2013 in izpise iz Poslovnega registra za podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., SGP POMGRAD d.d., BEGRAD d.d. in KOLEKTOR KOLING d.o.o.
105. Tudi podjetje TAMES d.o.o. v izjavi o PRD navaja, da ni bilo sposobno samo nastopati v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB. Navedeno pojasnjuje s tem, da opravlja izključno elektro in strojne instalacije, za kar ima zagotovljene kapacitete. V zvezi s slednjim je kot dokaz predlagalo vpogled v izpis iz Poslovnega registra za podjetje TAMES d.o.o., Referenčno listo za izvedbo instalacij na posameznih objektih v letih 2009-2014 ter Seznam delovnih mest z izobrazbeno strukturo in izobrazbo zaposlenih v podjetju TAMES d.o.o.
106. Agencija sledi navedbam podjetij GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o., da sta se bili v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB zaradi svoje kadrovske strukture primorani povezati med seboj oziroma s podizvajalcem za gradbena dela ter dobaviteljem klimatskih naprav, vendar pa Agencija meni, da bi pri tem lahko sklenili manj omejujoč sporazum. To velja predvsem za njuno povezovanje s podizvajalcem BEGRAD d.d., kar bo pojasnjeno v nadaljevanju.
107. Podjetje GH HOLDING d.d. v izjavi o PRD sicer navaja, da tudi podjetje BEGRAD d.d. iz objektivnih razlogov samo v drugem roku za oddajo ponudb dne 12. 9. 2013 ne bi moglo oddati popolne ponudbe. Navedeno utemeljuje s tem, da se podjetje BEGRAD d.d. na nobenega od postopkov oddaje javnega naročila v okviru projekta »Mreža urgentnih centrov« ni prijavilo samo, kar dokazuje z vpogledom v zapisnike o odpiranju ponudb za posamezne postopke oddaje javnih naročil v okviru projekta »Mreža urgentnih centrov« ter v tabelo podjetja BEGRAD d.d., katero je podjetje BEGRAD d.d. predložilo Agenciji tekom postopka, prav tako predlaga tudi vpogled v spisovno dokumentacijo vseh postopkov oddaje javnih naročil, veznih na projekt »Mreža urgentnih centrov«, ki se nahaja pri ministrstvu. Poleg tega naj bi po navedbah podjetja GH HOLDING d.d. podjetje BEGRAD d.d. imelo težave s pridobitvijo garancij za celoten obseg del, v zvezi s čimer podjetje GH HOLDING d.d. kot dokaz predlaga vpogled v Zapisnik o ustnih pojasnilih podjetja BEGRAD d.d. z dne 7. 11. 2013.
108. Agencija pritrjuje navedbi podjetja GH HOLDING d.d., da iz Zapisnika o ustnih pojasnilih podjetja BEGRAD d.d. z dne 7. 11. 2013 izhaja, da naj bi navedeno podjetje imelo težave s pridobitvijo bančnih garancij, vendar pa Agencija ne razpolaga z nikakršnim dokazom, ki bi to dejstvo tudi potrjevalo. Agencija se je v PRD postavila na stališče, da bi bilo podjetje BEGRAD d.d. v novem roku za oddajo ponudb sposobno oddati samostojno ponudbo, čemur pa podjetje BEGRAD d.d. v odgovoru na PRD ni nasprotovalo (odgovora na PRD pravzaprav sploh ni podalo), kaj šele, da bi s tem v zvezi predložilo ustrezne

dokaze. Prav tako dokazov v zvezi s tem ni predložilo niti podjetje GH HOLDING d.d. Zgolj dejstvo, da se podjetje BEGRAD d.d. na nobenega od postopkov oddaje javnega naročila v okviru projekta »Mreža urgentnih centrov« ni prijavilo samo, pa po mnenju Agencije ne zadošča za zaključek, da podjetje BEGRAD d.d. v novem roku za oddajo ponudb ni bilo sposobno predložiti samostojne ponudbe.

109. Na tem mestu Agencija samo še dodaja, da se do navedb podjetja GH HOLDING d.d. glede razlogov za povezovanje s podjetjem TAMES d.o.o. in v zvezi s tem predlaganimi dokazi (izjava o PRD str. 31 – 41) ni opredeljevala, saj v obravnavani zadevi skupna oddaje ponudbe s strani navedenih podjetij ni konkurenčnopravno problematična.

Glede nominacije dodatnega podizvajalca za gradbeno-obrtniška dela:

110. Podjetje GH HOLDING d.d. je v izjavi o PRD navedlo, da je zaradi skrajšanih rokov izvedbe javnega naročila pri oddaji ponudbe z dne 12. 9. 2013 kot podizvajalca, poleg podjetja SGP POMGRAD d.d., nominiralo tudi podjetje BEGRAD d.d. V zvezi s slednjim je pojasnilo, da je bil pri predmetnem javnem naročilu z rokom oddaje ponudb 6. 6. 2013 predviden zaključek gradnje GOI del prve in druge etape do 31. 10. 2014 in izvedbe vseh del do 31. 12. 2014, z rokom oddaje ponudb 12. 9. 2013 pa se je rok za zaključek gradnje GOI del prve in druge etape podaljšal samo za 60 dni (iz 31. 10. 2014 na 31. 12. 2014), kar posledično pomeni, da je imel izvajalec skrajšan prvotni rok izvedbe za točno 39 dni. Hkrati naj bi tudi podjetje SGP POMGRAD d.d. zaradi številnih drugih projektov, ki jih je imelo v izvajanju, imelo pomisleke, ali bo moč v tako kratkem roku izvesti vsa dela. V zvezi z navedenim je podjetje GH HOLDING d.d. kot dokaz predlagalo vpogled v razpisni dokumentaciji predmetnega javnega naročila z dne 25. 4. 2013 in dne 2. 8. 2013, predvsem v vzorca pogodbe.
111. Agencija pritruje navedbam podjetja GH HOLDING d.d., da se je rok izvedbe GOI del v drugem roku za oddajo ponudb skrajšal za približno mesec dni, vendar pa navedeno še ne pomeni, da je ta okoliščina vplivala na izvedbo GOI del oziroma zgolj na izvedbo gradbeno-obrtniških del v takšni meri, da je bilo potrebno ta dela izvesti z dvema podizvajalcema. Po mnenju Agencije je bolj kot sama dolžina rokov za izvedbo del pomembna operativna zasedenost zaposlenih pri izvajalcu teh del. Znano je namreč, da so se zaradi gospodarske krize in posledično manjših investicij na področju gradbeništva številna gradbena podjetja soočala (tudi) z operativno nezasedenostjo svojih zaposlenih. Iz izjave podjetja GH HOLDING d.d. je sicer mogoče razbrati, da slednje v času oddaje druge ponudbe ni veljalo za podjetje SGP POMGRAD d.d., vendar pa podjetje GH HOLDING d.d. v zvezi s tem ni predlagalo nobenega dokaza. Prav tako podjetje GH HOLDING d.d. ni predlagalo nobenega dokaza glede dejstva, da naj bi podjetje SGP POMGRAD d.d. izrazilo pomisleke, da zaradi krajšega roka izvedbe ne bo moglo samo v celoti izvesti gradbenih del. Glede na navedeno Agencija navedbam podjetja GH HOLDING d.d. v tem delu ne more slediti.
112. Kot je razvidno iz 65. točke obrazložitve je Konzorcij GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. v postopku s pogajanji (ki je sledil odprtemu postopku) nominiral zgolj enega podizvajalca za gradbeno-obrtniška dela, in sicer podjetje BEGRAD d.d. Slednje po mnenju Agencije dodatno omaja trditev podjetja GH HOLDING d.d., da je bilo zaradi krajših rokov izvedbe potrebno sodelovanje dveh podizvajalcev za gradbeno-obrtniška dela. Glede na vse zgoraj navedeno Agencija zaključuje, da je bilo sodelovanje podjetja BEGRAD d.d. kot podizvajalca potrebno, ker bi v nasprotnem primeru obstajala realna grožnja, da bi to podjetje vložilo samostojno ponudbo.

Glede cene oziroma vrednosti javnega naročila:

113. Podjetje GH HOLDING d.d. v izjavi o PRD izčrpno pojasnjuje razloge za 4 % zvišanje ponudbe cene v ponudbi, oddani dne 12. 9. 2013, v primerjavi s ponudbo, oddano dne 6. 6. 2013 (gre torej za ponudbi, oddani v odprtem postopku) ter za to tudi predlaga številne dokaze (izjava o PRD str. 61 – 76). V nadaljevanju tudi pojasni razloge za znižanje ponudbene cene v postopku s pogajanji, in sicer naj bi do znižanja cene iz 18.745.382,53 EUR z DDV na 13.292.836,96 EUR z DDV prišlo na podlagi zmanjševanja obsega del, za katere se je odločil naročnik, v višini 2.530.810,64 EUR z DDV, znižanja stroškov na račun

zmanjšanja garancij v višini 640.233,07 EUR z DDV in znižanje cene na podlagi komercialnih popustov izvajalca v višini 2.281.501,86 EUR z DDV. Skupaj torej 5.452.545,57 EUR z DDV.

114. Po mnenju Agencije že zgolj višina komercialnih popustov v višini 2.281.501,86 EUR z DDV kaže na to, da je bila ponudbena cena v prvem oziroma drugem roku za oddajo ponudbe pretirana. Dodatno temu pritrjuje tudi Poročilo o pregledu ponudb za prenovalo urgence v SB Maribor¹¹⁷, ki ga je v obdobju med prvim in drugim rokom za oddajo ponudb pripravil gradbeni inženir Igor Gruden s.p. in na katero v izjavi o PRD opozarja tudi podjetje GH HOLDING d.d. Iz navedenega poročila namreč izhaja, da znaša realna ocena izvedbe investicije med 11.600.000,00 in 12.000.000,00 EUR brez DDV, kar pomeni, da sta bili obe ponudbi podjetja GH HOLDING d.d. v odprtem postopku v povprečju 30 % višji od ocene izvedbe investicije, ki jo je pripravil gradbeni inženir Igor Gruden s.p.

V.3.2.4. Sklepno

115. Upošteva vse zgoraj navedeno Agencija zaključuje, da so se podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o. in BEGRAD d.d. sporazumela in dogovorjeno oddala ponudbo v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, in sicer za sklop 1 (GOI dela), pri čemer so si razdelila posamezne vloge v predmetnem javnem naročilu (ponudnik/vodilni partner, ponudnik/partner, podizvajalec). Opisano je vodilo k izključitvi oziroma omejitvi konkurence med samimi ponudniki v predmetnem postopku oddaje javnega naročila. Posledično je bila zaradi ravnanj podjetij ponudbena cena v odprtem postopku predmetnega javnega naročila višja, kot bi bila sicer v pogojih učinkovite konkurence. Če ministrstvo v postopku s pogajanjem ne bi uspelo doseči znižanje ponudbene cene, pa bi bila izkazana tudi škoda za potrošnike.
116. Na podlagi navedenega Agencija meni, da predstavljajo vsa navedena dejanja in ravnanja podjetij prepovedan omejevalni sporazum v skladu s 6. členom ZPOmK-1.

V.3.3. Cilj ali učinek omejevanja konkurence

117. Da Agencija ugotovi, ali je sporazum oziroma usklajeno ravnanje v nasprotju z določbo 6. člena ZPOmK-1, mora ugotoviti tudi, da je cilj ali učinek omejevalnega sporazuma oziroma usklajenega ravnanja preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji.
118. V skladu s prakso EU ni treba proučiti oziroma dokazovati dejanskih ali potencialnih učinkov sporazuma na trg, kadar je ugotovljeno, da je njegov cilj omejevanje konkurence.¹¹⁸ Enako velja, če gre za usklajeno ravnanje.¹¹⁹ Glede razmejitve med usklajenim ravnanjem, ki ima cilj omejevanje konkurence, in takim, ki ima posledico omejevanje konkurence, iz sodne prakse izhaja, da protikonkurenčni cilj in posledica nista kumulativna pogoja, ampak alternativni za presojo, ali ravnanje spada pod prepoved iz 6. člena ZPOmK-1 (oziroma 101. člena PDEU). Na podlagi ustaljene sodne prakse od sodbe z dne 30. junija 1986 v zadevi LTM dalje je zaradi možnosti izbire, ki jo vsebuje ta pogoj in označuje veznik „oziroma“, treba najprej preučiti sam cilj sporazuma in pri tem upoštevati ekonomski okvir, v katerem ga je treba izvajati. Če pa analiza določb tega sporazuma ne izkaže zadostne škodljivosti za konkurenco, je treba preučiti njegove posledice; prepovedati ga je mogoče le na podlagi dejavnikov, ki izkazujejo, da je bila konkurenca dejansko preprečena ali znatno omejena oziroma izkrivljena.¹²⁰

¹¹⁷ Dokument št. 3060-5/2013-5.

¹¹⁸ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. julija 2000 v zadevi Volkswagen AG proti Komisiji, T-62/98, Recueil, str. II-2707, točka 178, in z dne 12. julija 2001 v zadevi Tate & Lyle proti Komisiji, T-202/98, Recueil, str. II-2035, točki 72 in 73, ter Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Uradni list Evropske unije C 11, 14. 1. 2011), str. 8, točka 24 in navedena sodna praksa.

¹¹⁹ Sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 124, in z dne 8. julija v zadevi Hüls AG proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-04287, točke od 163 do 165.

¹²⁰ Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMA, C-8/08, ZDl. 2009, str. I-04529, točka 28.

119. Enako pa zaključuje tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije v svoji sodni praksi.¹²¹ Učinkov sporazuma oziroma sklepa podjetniškega združenja na konkurenco ni treba proučevati v vsakem primeru. Kadar je očitno, da je bil cilj preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco, to ni potrebno.
120. Pri ugotavljanju, ali ima sporazum cilj omejevanje konkurence, se ugotavlja predvsem objektivni pomen in namen sporazuma kot takega, pravni in ekonomski kontekst, v okviru katerega je bil sporazum sklenjen, in ekonomski okvir, v katerem se je oziroma naj bi se izvrševal. Po potrebi se upošteva tudi dejansko ravnanje podjetij na trgu. V zvezi z ugotavljanjem cilja je tudi subjektivni namen strank relevanten faktor, ampak nikakor ne nujen element.¹²² V skladu s sodno prakso je mogoče ugotoviti, da ima usklajeno ravnanje cilj omejevanje konkurence v smislu 6. člena ZPOmK-1 (oziroma 101. člena PDEU), če bi zaradi vsebine in namena ter upoštevajoč pravni in ekonomski okvir, v katerega je umeščeno, lahko dejansko preprečevalo, omejevalo ali izkrivljalo konkurenco na trgu. Ni nujno, da je konkurenca dejansko preprečena, omejena ali izkrivljena niti da obstaja neposredna zveza med tem usklajenim ravnanjem in potrošniškimi cenami. Izmenjava informacij med konkurenti ima cilj omejevanje konkurence, če je na njeni podlagi mogoče odpraviti negotovost glede predvidenega ravnanja zadevnih podjetij.¹²³
121. Nekatere vrste kršitev, kot so določanje cen, nadzor proizvodnje in delitev trgov in kupcev, pa imajo takšen protikonkurenčni vpliv, da se šteje, da so omejevalne že po samem cilju, in so tako tovrstni sporazumi oziroma usklajena ravnanja sama po sebi omejevalna (t.i. *per se* omejitve) ter avtomatično padejo v domet 6. člena ZPOmK-1 (oziroma 101. člena PDEU). Enako velja tudi za kršitev prirojanja razpisnih ponudb.¹²⁴ Razlika med »omejitvami konkurence po cilju« in »omejevalnimi učinki na konkurenco« se nanaša na dejstvo, da je mogoče nekatere oblike dogovorov med podjetji že zaradi njihove narave obravnavati kot škodljive za normalno stanje konkurence na trgu. V teh okoliščinah pa ni treba preučiti posledic usklajenega ravnanja, če je njegov cilj dokazan.¹²⁵ Za ugotovitev cilja omejevanja konkurence zadostuje že, da imata sporazum ali usklajeno ravnanje lahko negativne posledice za konkurenco, torej da sta sposobna v posameznem primeru, v pravnem in ekonomskem kontekstu, omejiti konkurenco. Vprašanje, ali in v kolikšni meri se dejansko pojavi taka posledica, je lahko pomembno le pri izračunu glob in presoji upravičenosti do odškodnine.¹²⁶ Poleg tega obstoj protikonkurenčnega cilja (usklajenega ravnanja) ni odvisen od obstoja neposredne zveze med tem ravnanjem in potrošniškimi cenami,¹²⁷ ker pravila konkurence niso namenjena le varstvu neposrednih interesov konkurentov ali potrošnikov, ampak tudi strukturi trga in s tem konkurenci kot taki.¹²⁸ Sporazumi, ki imajo za cilj omejevanje konkurence, so prepovedani ne glede na to, ali je

¹²¹ Sodbe Vrhovnega sodišča RS z dne 27. oktobra 2009 v zadevi Združenje bank Slovenije proti RS, opr. št. X Ips 45/2009, 13. točka obrazložitve, z dne 15. junija 2010 v zadevi NKBM proti RS, opr. št. X Ips 70/2010, 23. točka obrazložitve in navedena sodna praksa, ter z dne 17. decembra 2013 v zadevi Združenje slovenskih žličničarjev GIZ proti RS, opr. št. G 23/2010-17, 28. točka obrazložitve.

¹²² Sodbi Sodišča z dne 28. marca 1984 v zadevi Compagnie Royale Asturienne des Mines SA and Rhein zinc GmbH proti Komisiji, 29/83, in 30/83, Recueil, str. 1679, točka 26, in z dne 8. novembra 1983 v zadevi NV IAZ International Belgium proti Komisiji, 96/82 Idr., Recueil, str. 3369, točke od 23 do 25. Glej tudi Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Uradni list Evropske unije C 11, 14. 1. 2011), str. 8, točka 25 in navedena sodna praksa.

¹²³ Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, ZOdl. 2009, str. I-04529, točka 1 izreka sodbe.

¹²⁴ Sodba Upravnega sodišča RS z dne 10. aprila 2014 v zadevi Salus d.d. proti Agenciji, opr. št. I U 1800/2013-29, 62. točka obrazložitve.

¹²⁵ Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, ZOdl. 2009, str. I-04529, točki 29 in 30.

¹²⁶ Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, ZOdl. 2009, str. I-04529, točka 31. Glej tudi Sklepne predloge generalne pravobranilke Juliane Kokott, predstavljene 19. februarja 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in drugi, C-8/08, točke od 56 do 58, in tudi Sklepne predloge generalne pravobranilke Verice Trstenjak, predstavljene 30. junija 2009, v zadevi GlaxoSmithKline Services Unlimited proti Komisiji, C-501/06 P Idr., točke od 102 do 118.

¹²⁷ Glej na primer sodbo Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, ZOdl. 2009, str. I-04529, točka 36, kjer je sodišče poudarilo, da je napačno sklepanje, da besedilo prvega odstavka 81. člena PES prepoveduje usklajeno ravnanje le v primeru, da ima to neposreden vpliv na cene, ki jih plačajo končni uporabniki. Glej tudi Sklepne predloge generalne pravobranilke Juliane Kokott, predstavljene 19. februarja 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in drugi, C-8/08, točke od 56 do 58.

¹²⁸ Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, ZOdl. 2009, str. I-04529, točka 38.

negativna posledica omejevanja konkurence že nastala. Ker gre za omejevalna ravnanja, ki so *per se* protipravna, njihovega učinka ni treba dokazati, ampak zadošča že na primer ugotovitev, da so stranke sklenile sporazum, ki vključuje določanje cen, omejevanje obsega proizvodnje, delitev trga ali kupcev. Tudi iz prakse organov EU¹²⁹ in iz aktov organov EU¹³⁰ izhaja, da na splošno ravnanja oziroma sporazumi, ki vključujejo določanje cen, omejevanje obsega proizvodnje, delitev trgov ali kupcev, omejujejo konkurenco kot cilj, in so zato prepovedani.

V.3.3.1. Uporaba v konkretnem primeru

122. V obravnavanem primeru Agencija ugotavlja, da so se podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o. in BEGRAD d.d. sporazumela pri oblikovanju in oddaji ponudbe v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, in sicer za sklop 1 (GOI dela), pri čemer so si razdelila posamezne vloge v predmetnem javnem naročilu (ponudnik/vodilni partner, sponudnik/partner, podizvajalec). Z dogovorjeno oddajo ponudbe si zadevna podjetja niso konkurirala za pridobitev navedenega javnega naročila in so posledično predrugačila strukturo konkurence ter tudi tržno ceno za izvedbo javnega naročila. Kot že navedeno, so kršitve, kot so prikrojavanje razpisnih ponudb po svoji naravi omejevalne po cilju. Zato učinka, ki bi preprečeval, omejeval in izkrivljajal konkurenco ni treba izkazati.

123. Podjetje GH HOLDING d.d. v izjavi o PRD navaja, da očitani domnevni dogovor ne more biti kvalificiran kot dogovor, katerega cilj je omejevanje konkurence, saj bi bil takšen dogovor v luči obstoja drugih potencialnih ponudnikov v celoti neučinkovit in ne bi imel nikakršnega vpliva na ceno ali strukturo konkurence.

124. V zvezi s slednjim Agencija ponovno pojasnjuje, da glede na to, da opisano ravnanje omejuje konkurenco po cilju, se morebitnega učinka le-tega na konkurenco ne ocenjuje. Ravnanja, kot so ugotovljena v tej odločbi, so namreč takšne narave, da že sama po sebi zadostujejo za ugotovitev kršitve, kar pomeni, da niti ni pomembno, ali je bil sporazum dejansko izvršen oziroma ali bi potencialno lahko imel učinek na trgu. Kršitve konkurence »po cilju« že po sami naravi in samostojno od dejanskih učinkov znatno omejujejo konkurenco. Učinek na trgu pa se na drugi strani upošteva le pri odmeri morebitne globe, o čemer pa odloča Agencija v ločenem prekrškovnem postopku, zato tudi s tega vidika presoja učinkov na tem mestu ne pride v poštev.

V.3.4. Upoštevni trg

125. Upoštevni trg je v skladu s 6. točko 3. člena ZPOmK-1 trg, ki ga določata upoštevni proizvodni/storitveni trg in upoštevni geografski trg.

126. Obseg obveznosti Agencije v zvezi z opredelitvijo upoštevnega trga se razlikuje glede na to ali se presoja domnevna kršitev 6. člena ZPOmK-1 ali 9. člena ZPOmK-1 (oziroma 101. člena PDEU ali 102. člena PDEU). Za namene 9. člena ZPOmK-1 je ustrezna opredelitev upoštevnega trga nujen predpogoj za odločbo o domnevno protikonkurenčnem ravnanju¹³¹, saj je pred ugotovitvijo zlorabe prevladujočega položaja treba ugotoviti, ali obstaja prevladujoč položaj na določenem trgu, pri čemer mora biti takšen trg že opredeljen¹³². Za namene 6. člena ZPOmK-1 pa je potrebno opredeliti upoštevni trg, da se ugotovi, ali bi sporazum med podjetji, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje

¹²⁹ Glej na primer sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. septembra 1998 v zadevi European Night Services proti Komisiji, T-374/94 Idr., Recueil, str. II-3141, odločbo Komisije z dne 9. decembra 1998 v zadevi IV/34466 - Greek Ferries, OJ (1999) L 109/24 in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 11. decembra 2003 v zadevi Marlines SA proti Komisiji, T-56/99, Recueil, str. II-05225.

¹³⁰ Glej na primer Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi 81(3) člena Pogodbe (Ur.l. C 101, 27. 4. 2004, str. 97-118), točka 23, in Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Uradni list Evropske unije C 11, 14. 1. 2011), zlasti točke 160., 205., 234.-236.

¹³¹ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. marca 1992 v združenih zadevah SIV in drugi proti Komisiji, T-68/89, T-77/89 in T-78/89, Recueil, str. II-1403, točka 159.

¹³² Sodba Sodišča prve stopnje z dne 21. februarja 1995 v zadevi SPO in drugi proti Komisiji, T-29/92, Zdl., str. II-289, točka 74.

podjetij lahko imel za svoj cilj ali učinek preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na ozemlju Republike Slovenije.¹³³

127. Poleg tega, če gre za sporazum, ki je omejevalen že po cilju, v tem primeru ni treba posebej ugotavljati učinkov takšnega ravnanja. Gre namreč za poseben primer, ko ima določitev upoštevne trga drugačen (bistveno manjši) pomen kot sicer, ko predstavlja temeljno orodje za ugotavljanje stopnje in dosega konkurence ter tržne moči podjetij zaradi presoje prevladujočega položaja oziroma tržne koordinacije podjetij. V primeru, da je protikonkurenčen že cilj sporazuma, se pomen upoštevne trga praviloma izčrpa z ugotovitvijo, na kaj se sporazum (ali koordinacija) med podjetji nanaša.¹³⁴

128. Agenciji je zato naložena obveznost, da v odločbi, sprejeti na podlagi 6. člena ZPOmK-1, opredeli trg, če brez tega ni mogoče določiti, ali je cilj ali učinek zadevnega sporazuma, sklepa podjetniškega združenja ali usklajenega ravnanja preprečiti, omejiti ali izkriviti delovanje konkurence.¹³⁵ Če pa Agencija poda v svoji odločbi dovolj podroben opis zadevnega sektorja, skupaj s ponudbo in povpraševanjem in geografskim obsegom, pa je tako lahko dovolj natančno opredeljen zadevni trg in storitve na njem.¹³⁶

V.3.4.1. Uporaba v konkretnem primeru

129. Agencija uvodoma poudarja, da ji za potrebe dokazovanja v tem postopku očitanih kršitev ni bilo treba natančno analizirati in opredeliti upoštevne trga, saj so očitane kršitve že po svojem cilju omejevalne (imajo protikonkurenčni cilj), kar je pojasnjeno v razdelku »V.3.3. Cilj ali učinek omejevanja konkurence«. Glede na to, da so očitane kršitve že po svojem cilju omejevalne (imajo protikonkurenčni cilj), ima zato določitev upoštevne trga bistveno manjši pomen kot sicer, ko predstavlja temeljno orodje za ugotavljanje stopnje in dosega konkurence ter tržne moči podjetij zaradi presoje prevladujočega položaja oziroma tržne koordinacije podjetij. Opredelitev upoštevne trga je namreč, kot izhaja iz zgoraj navedene sodne prakse, bistvenega pomena v primerih, ko Agencija ugotavlja prevladujoči položaj v okviru presoje zlorabe prevladujočega položaja in pri presoji skladnosti koncentracije podjetij s pravili konkurence. V predmetni zadevi pa gre za sporazum in/ali usklajeno ravnanje med podjetji, katerega cilj je omejevanje konkurence.

130. Agencija je v poglavju »II. Splošen pregled gospodarske panoge, ki je predmet postopka« opisala panogo oziroma dejavnost, ki je predmet postopka. Glede na ugotovitve Agencije, da se v konkretnem primeru kršitev nanaša na javno naročilo izgradnje UC UKC MB, Agencija v nadaljevanju povzema, katere storitve so vključene v to javno naročilo.

131. V obravnavani zadevi gradbena dela zajemajo sledeče postavke: preddela in pripravljalna dela, zemeljska dela, betonska dela, tesarska dela, zidarska dela, kanalizacija in odstranitvena dela. Obrtniška dela zajemajo krovsko-kleparska dela, ključavničarska dela, keramičarska dela, podi-tlaki, kamnoseška dela, plavajoči podi-estrihi, epoksi tlaki in premazi, požarna vrata, notranja vrata, alu steklene stene in vrata, alu okna in senčila, lesena okna, mizarska dela, specialna okna in vrata, spuščeni stropovi, suhomontažne stene, slikopleskarska dela, obešena fasada, protipožarna oprema, kupole in razne zasteklitve, razpršilniki svetlobe, razna dela, razna dokumentacija in tehnične storitve ter dvigala. Inštalacijska dela pa zajemajo elektro in strojne inštalacije.

132. Na strani povpraševanja nastopa Republika Slovenija oziroma v njenem imenu ministrstvo kot naročnik, na strani ponudbe pa nastopajo podjetja, ki so na tak ali drugačen način sodelovala v postopku javnega naročila, in sicer poleg strank postopka tudi podjetje STRABAG d.o.o.

¹³³ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 21. februarja 1995 v zadevi SPO in drugi proti Komisiji, T-29/92, Zodi., str. II-289, točka 74.

¹³⁴ Sodba Vrhovnega sodišča RS z dne 15. junija 2010 v zadevi NKBM proti RS, št. X Ips 70/2010, 23. točka obrazložitve in navedena sodna praksa.

¹³⁵ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. julija 2000 v zadevi Volkswagen proti Komisiji, T-62/98, Recueil, str. II-2707, točka 230 in navedena sodna praksa.

¹³⁶ Sodba Splošnega sodišča z dne 16. junija 2011 v zadevi Ziegler proti Komisiji, T-199/08, točka 70; Sodba Upravnega sodišča RS z dne 10. aprila 2014 v zadevi Salus d.d. proti Agenciji, opr. št. I U 1800/2013-29, 62. točka obrazložitve.

133. Ker se kršitev v obravnavani zadevi nanaša na izgradnjo točno določenega objekta za zdravstveno oskrbo na točno določenem geografskem območju, Agencija v obravnavani zadevi kot geografski obseg kršitve opredeljuje območje mesta Maribor.

V.3.5. Izjema po tretjem odstavku 6. člena ZPOmK-1

134. Prepovedani in nični pa niso tisti sporazumi, ki bi sicer padli v domet prvega odstavka 6. člena ZPOmK-1, če prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali razdelitve dobrin ali ki pospešujejo tehnični in gospodarski razvoj, pri tem pa zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi. Toda ti sporazumi ne smejo nalagati udeleženi podjetjem omejitev, ki niso nujne za doseganje navedenih ciljev, in dajati udeleženi podjetjem možnosti, da bi izključila konkurenco glede znatnega dela proizvodov ali storitev, ki so predmet sporazuma (t.i. negativna pogoja, ki ne smeta biti podana).
135. V primeru, ko je podana kršitev konkurenčno pravnih pravil po prvem odstavku 6. člena ZPOmK-1, se lahko podjetje sicer sklicuje na izjemo po tretjem odstavku 6. člena ZPOmK-1, pri čemer nosi dokazno breme, da so pogoji iz navedenega odstavka izpolnjeni, v skladu s četrtilim odstavkom 6. člena ZPOmK-1, podjetje, Agencija pa nato presodi, ali so podani pogoji, ki predstavljajo izjemo od splošne prepovedi.¹³⁷ Pogoji iz tretjega odstavka 6. člena ZPOmK-1 so določeni kumulativno. Izpolnjevanje omenjenih pogojev mora temeljiti na natančni analizi pravnih, gospodarskih in tehničnih dejstev, saj je le tako mogoče utemeljiti katerikoli ukrep na trgu.

V.3.5.1. Uporaba v konkretnem primeru

136. Stranke postopka se na navedeno izjemo tekom postopka niso sklicevale, zato Agencija tudi ni ugotavljala, ali so pogoji za izjemo izpolnjeni.

V.3.6. Trajanje kršitve

137. Agencija ne razpolaga z dokazi o tem, kdaj točno so se podjetja uskladila o tem, da si ne bodo konkurirala, zato šteje, da sta podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. medsebojno sodelovali in se usklajevali najmanj od datuma 4. 6. 2013, ko je odvetnica [redacted] podjetju GH HOLDING d.d. posredovala revizijski zahtevek podjetja TAMES d.o.o., navedeni podjetji pa sta s podjetjem BEGRAD d.d. sodelovali najmanj od datuma 11. 9. 2013, ko je bil sklenjen Dogovor o poslovnem sodelovanju med podjetjema GH HOLDING d.d. in BEGRAD d.d.
138. Upošteva se dejstvo, da je bila dne 29. 1. 2014 sklenjena pogodba med ministrstvom ter Konzorcijem GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o., ki se v praksi tudi izvaja, ter glede na to, da Agencija ne razpolaga z nikakršnimi dokazi, iz katerih bi izhajalo, da se je katerikoli izmed strank postopka javno distancirala od kartela ali da je kartel prenehal, Agencija šteje, da kršitev v času izdaje te odločbe še traja. Enako ugotovitev je Agencija navedla že v samem PRD, česar pa podjetji GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o. v svojih izjavah o PRD nista prerekali.

VI. ZAKLJUČEK

139. Na podlagi vsega navedenega v tej odločbi, Agencija meni, da v predmetni zadevi obstajajo dejstva in dokazi, ki so dovolj natančni in skladni, da lahko utrdijo prepričanje o obstoju domnevne kršitve prvega odstavka 6. člena ZPOmK-1.
140. Agencija zaključuje, da so se podjetja GH HOLDING d.d., TAMES d.o.o., in BEGRAD d.d. sporazumela oziroma usklajeno ravnala pri oblikovanju in oddaji ponudbe v postopku

¹³⁷ Sodba Upravnega sodišča RS z dne 10. aprila 2014 v zadevi Kemofarmacija d.d. proti Agenciji, opr. št. I U 1789/2013-28, 58. točka obrazložitve.

oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB, in sicer za sklop 1, katerega predmet je bila izvedba gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del za urgentni center Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. V okviru prvoletnega roka za oddajo ponudb znotraj predmetnega postopka oddaje javnega naročila je namreč podjetje GH HOLDING d.d. nastopalo kot samostojni ponudnik, podjetji TAMES d.o.o. in BEGRAD d.d. pa kot vlagatelja revizijskih zahtevkov, pri čemer je iz dokazov, pridobljenih v postopku, razvidno, da je podjetje TAMES d.o.o. revizijski zahtevek vložilo v sodelovanju s podjetjem GH HOLDING d.d. oziroma po njegovem naročilu. V okviru novega roka za oddajo ponudb pa so vsa tri podjetja nastopila skupaj z eno ponudbo, in sicer podjetji GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. kot ponudnika/partnerja, podjetje BEGRAD d.d. pa kot njun podizvajalec. Po mnenju Agencije je edina verjetna razlaga takšnega obnašanja obstoj sporazuma med navedenimi podjetji, da si v postopku oddaje javnega naročila ne bodo konkurirala. S tem so neposredno ali posredno določala prodajno ceno v predmetnem postopku oddaje javnega naročila, cilj ravnanja pa je bil preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence v Republiki Sloveniji.

VII. GLEDE USTAVITVE POSTOPKA

141. Agencija mora v okviru ugotovitelvenega postopka ugotoviti resnično dejansko stanje in v skladu z načelom materialne resnice kršitev določb ZPOMK-1 ugotoviti z gotovostjo. Prvi odstavek 40. člena ZPOMK-1 določa, da če Agencija v postopku ne ugotovi kršitve ali če posebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni, ga s sklepom ustavi. Če torej Agencija tekom postopka ne ugotovi obstoja kršitve s stopnjo gotovosti, izda sklep o ustavitvi postopka. Postopek ugotavljanja kršitve se ustavi in se Agencija do kršitve vsebinsko ne opredeli.
142. V sklepu o uvedbi postopka je Agencija navedla, da iz dokumentacije, ki jo je pridobila, izhaja, da so podjetja, ki so stranke tega postopka, v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB sprva nastopala v različnih vlogah, in sicer podjetji GH HOLDING d.d. in KOLEKTOR KOLING d.o.o. kot samostojna ponudnika, podjetje SGP POMGRAD d.d. kot podizvajalec podjetja GH HOLDING d.d. ter podjetji TAMES d.o.o. in BEGRAD d.d. kot vlagatelja revizijskih zahtevkov; v okviru novega roka za oddajo ponudb pa so vsa podjetja skupaj sodelovala v eni ponudbi, in sicer podjetji GH HOLDING d.d. TAMES d.o.o. kot partnerja, podjetji SGP POMGRAD d.d. in BEGRAD d.d. kot podizvajalca, podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. pa je bilo v ponudbi označeno kot proizvajalec prezračevalnih klimatskih naprav. Glede na navedeno je bila po mnenju Agencije v predmetni zadevi izkazana verjetnost, da so navedena podjetja na podlagi sporazuma dogovorjeno oddala ponudbe (oziroma jih prikojevala). Na ta način naj bi dosegla, da si v postopku oddaje javnega naročila niso konkurirala, s čimer so omejila konkurenco.
143. Agencija je v predmetnem postopku opravila preiskavo v podjetjih, ki so stranke postopka, na ta podjetja naslovila zahteve za posredovanje podatkov ter pridobila relevantno dokumentacijo, povezano s postopkom oddaje javnega naročila, s strani ministrstva.
144. Pri tem Agencija ni našla nikakršnih dokazov oziroma indicij, ki bi kazali na udeležbo podjetja SGP POMGRAD d.d. v očitnem nedovoljenem sporazumu. Celo nasprotno, iz dokumentacije, ki jo je v postopku pridobila Agencija, izhaja, da je podjetje SGP POMGRAD d.d. tekom postopka oddaje javnega naročila, natančneje v fazi pogajanj z ministrstvom, od posla odstopilo, kar pomeni, da pri dejanski izvedbi predmeta javnega naročila ni sodelovalo. Slednje po mnenju Agencije dodatno kaže na to, da podjetju SGP POMGRAD d.d. ni mogoče očitati, da je bilo udeleženo v očitnem nedovoljenem sporazumu. Posledično Agencija na podjetje SGP POMGRAD d.d. tudi ni naslovila PRD, saj se očitki v njem niso nanašali na navedeno podjetje.
145. Nasprotno pa je Agencija v fazi preiskovalnega postopka štela, da obstajajo določeni indici, ki kažejo na udeležbo podjetja KOLEKTOR KOLING d.o.o. v nedovoljenem sporazumu, zaradi česar je na podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. tudi naslovila PRD.

Podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. je namreč v prvotnem roku za oddajo ponudbe oddalo samostojno ponudbo, ki je bila daleč najugodnejša, celo nižja od ocenjene vrednosti naročnika. V novem roku za oddajo ponudb pa ponudbe sploh ni oddalo, se je pa pojavilo kot proizvajalec klimatskih naprav v okviru skupne ponudbe podjetij GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o. Navedenega po mnenju Agencije ni bilo mogoče razložiti drugače kot tako, da se je podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. o neoddaji ponudbe dogovorilo s Konzorcijem GH HOLDING d.d. in TAMES d.o.o., ta pa se je v zameno zavezal, da bo v svoji ponudbi ponudil klimatske naprave, ki jih proizvaja podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o.

146. Podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. se je o PRD izjavilo in v svoji izjavi ponudilo prepričljivo razlago, zakaj ga ni mogoče šteti kot udeleženca nedovoljenega sporazuma. Med drugim je opozorilo na elektronsko sporočilo [REDACTED] iz podjetja GH HOLDING d.d. z dne 5. 9. 2013, ki je v odgovoru na posredovano sporočilo s strani sodelavca [REDACTED] vprašal, koliko je znašala konkurenčna ponudba podjetja HIDRIA d.d. Poleg tega je podjetje KOLEKTOR KOLING d.o.o. natančno pojasnilo razloge za neoddajo ponudbe v novem roku za oddajo ponudb (tj. nadpovprečno visok obseg pridobljenih poslov do 12. 9. 2013 in posledično nadpovprečna zasedenost zaposlenih ter težave pri projektih, ki so bili v teku, predvsem iz razlogov na strani podizvajalca CPG d.d.) ter v zvezi s tem tudi predložilo ustrezne dokaze.
147. Upošteva se zgoraj navedeno Agencija ocenjuje, da na podlagi vseh dejstev in okoliščin v predmetnem postopku ni mogoče zaključiti, da sta podjetji SGP POMGRAD d.d. KOLEKTOR KOLING d.o.o. sodelovali v očitani kršitvi, torej, da sta se dogovarjali glede (ne)oddaje ponudbe v postopku javnega naročila za izgradnjo UC UKC MB. Slednje pomeni, da v obravnavani zadevi ni izkazana kršitev določb ZPOmK-1 s strani podjetij SGP POMGRAD d.d. KOLEKTOR KOLING d.o.o.
148. Glede na v sklepu o uvedbi postopka opredeljeno kršitev ter na v postopku ugotovljeno dejansko stanje, je Agencija v skladu s prvim odstavkom 40. člena ZPOmK-1 odločila, da se predmetni postopek ugotavljanja kršitve 6. člena ZPOmK-1 v delu, ki se nanaša na podjetji SGP POMGRAD d.d. KOLEKTOR KOLING d.o.o., ustavi.

VIII. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

149. Agencija v tej odločbi ni odločila o stroških postopka, zato je v skladu z 118. členom ZUP navedla v odločbi, da bo o stroških izdala poseben sklep, kot izhaja iz 4. točke izreka te odločbe.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo in sklep je mogoče vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku trideset (30) dni od dneva vročitve odločbe in sklepa. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Pripravili:
Nataša Oblak

Mateja Horvat
[Signature]

Andrej Krašek
predsednik senata

[Signature of Andrej Krašek]

Vročiti – osebno po ZUP:

- TAMES podjetje za trgovino, inženiring in storitve d.o.o., Ormoška cesta 14, 2250 Ptuj,
po pooblaščenju: Odvetnik Peter Peče, Trg Leona Štuklja 5, 2000 Maribor.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

Objaviti:

- izrek odločbe na spletni strani Agencije.